

Digitaalisten palvelujen testaajan päiväkirja

Silja Gustafsson

Opinnäytetyö
Tietojenkäsittelyn koulutusohjelma
2018

Tekijä(t) Silja Gustafsson	
Koulutusohjelma Tietojenkäsittelyn koulutusohjelma	
Opinnäytetyön otsikko Digitaalisten palvelujen testaajan päiväkirja	Sivu- ja liitesivumäärä 60 + 1
Opinnäytetyön otsikko englanniksi Diary of a digital service tester	
<p>Tämä työ on portfoliomainen päiväkirjaopinnäytetyö, joka muodostuu kymmenen seurantaviikon päiväkirjamerkinnöistä ja viikkoanalyseistä. Päiväkirja on toteutettu 2.4.2018 – 8.6.2018 välisenä aikana. Päivittäisissä merkinnöissä kuvataan opiskelijan työtehtäviä testajana media-alan yrityksessä. Viikon päätteeksi analysoidaan oppimista ja työtä peilaten havaintoja ammattikirjallisuuteen.</p> <p>Opiskelija toimii testajana suuressa media-alan yrityksessä, osana itsepalveluportaalin ohjelmistokehitystä. Yrityksen tuotteina ovat erilaiset sanoma- ja aikakauslehdet, joiden tilauksia asiakas pystyy hallinnoimaan itsepalveluportaalissa.</p> <p>Opinnäytetyön tavoitteena on analyysien ja kirjallisuuden avulla kehittää opiskelijan osaamista sekä esittää työhön uusia ratkaisumalleja. Opinnäytetyön aikana opiskelija kehittää testausprosessiaan hyödyntäen kirjallisuuden ja käytännön kautta oppimaansa. Viikoittain tehdyt analyysit kootaan pohdintaosuuteen, jossa seurantaviikkojen aikana tapahtunut ammatillinen kehitys esitellään ja tuodaan esille ideat jatkokehitykselle.</p>	
Asiasanat testaus, ohjelmistokehitys, laadunvarmistus	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Käsitteet	2
2	Lähtötilanteen kuvaus	3
2.1	Oman nykyisen työn analyysi	3
2.2	Sidosryhmät työpaikalla	4
2.3	Vuorovaikutustaidot työpaikalla	5
3	Päiväkirjaraportointi	7
3.1	Seurantaviikko 1	7
3.2	Seurantaviikko 2	13
3.3	Seurantaviikko 3	19
3.4	Seurantaviikko 4	23
3.5	Seurantaviikko 5	29
3.6	Seurantaviikko 6	34
3.7	Seurantaviikko 7	39
3.8	Seurantaviikko 8	44
3.9	Seurantaviikko 9	49
3.10	Seurantaviikko 10	53
4	Pohdinta ja päätelmät	58
	Lähteet	61
	Liitteet	62
	Liite 1. Testausdokumenttipohja	62

1 Johdanto

Opinnäytetyö kirjoitetaan 10 viikon seurantajaksolla, keväällä 2018. Ajanjakso alkaa maanantaina 2.4.2018 ja päättyy perjantaina 8.6.2018. Päiväkirjamerkintöjä kirjoitetaan jokaisena arkipäivänä ja niissä kuvataan työtehtäviäni. Viikkoanalyysi, jossa analysoidaan kuluksen viikon oppimista, päättää kunkin viikon.

Seurantajakson aikana työskentelen media-alan yrityksessä, jossa toimin pääasiassa kuluttajien käyttämän itsepalveluportaalin kehitystiimissä testajana. Työssä vaaditaan ymmärrystä digitaalisista palveluista, käyttäjäkokemuksesta, testattavasta tuotteesta, asiakkaista sekä liiketoiminnan vaikutuksesta kehitykseen. Nämä kaikki taidot auttavat ymmärtämään testattavan tuotteen ominaisuuksia sekä sitä, miten käyttäjä todennäköisesti käyttäytyisi käyttäessään palvelua. Näiden lisäksi tarvitaan myös viestintätaitoja, teknistä osaamista sekä tarkkuutta. Viestintätaidot ovat tärkeitä tiimityössä, sillä testajana täytyy kommunikoida löydöksistään monille eri tahoille. Teknisestä osaamisesta ja ohjelmointitaustasta on hyötyä silloin, kun pohditaan, mikseivät ominaisuudet toimi toivotulla tavalla.

Valitsin tietoperustan kirjallisuudeksi Agile Testing Foundations: An ISTQB Foundation Level Agile Tester Guide -kirjan (Black 2017), jonka uskon tuovan uusia näkökulmia testaamiseen ketterässä kehityksessä. Käytössämme on Scrum-viitekehys projektinhallintaan, joten kirjasta on varmasti hyötyä. Kirja käsittelee testausta ketterän ohjelmistosuunnittelun näkökulmasta ja käsittelee mm. erilaisia testausmetodeja. Toiseksi lähdemateriaaliksi valitsin Fundamentals of Software Testing -kirjan. Testaaminen on minulle uutta, enkä ole koskaan toiminut testajana, joten toivon löytäväni kirjasta paljon aloittelijalle sopivaa tietoa, joka auttaa minut alkuun työssäni. Kirja kertoo yksityiskohtaisesti testauksen tarkoituksesta ja testausprosessista.

Työskentelen suuressa media-alan yrityksessä, joka kustantaa tunnettuja suomalaisia lehtiä sekä erilaisia mediasisältöjä. Yrityksellä on muutama tuhat työntekijää. Työskentelen itse noin 10-henkisessä tiimissä, joka kehittää kuluttajille tarkoitettua itsepalveluportaalila, jossa he pystyvät itse hallinnoimaan lehtitilauksiaan. Palvelu toimii selaimen kautta ja se on responsiivinen, joten sitä voi käyttää monilla eri laitteilla. Palvelua kehitetään tiiviissä yhteistyössä muiden kehitystiimien sekä asiakaspalvelun kanssa. Tiimimme koostuu erilaisista osaajista kuten kehittäjistä, suunnittelijoista ja testajista. Osa tiimin ohjelmistokehittäjistä sijaitsee ulkomailla ja he ovat videopuheluyhteydellä mukana palavereissa. Tämän takia työskentelykielenä on usein suomen lisäksi myös englanti.

1.1 Käsitteet

Confluence	Yrityksen dokumentaation ja tiedon jakelujärjestelmä. Järjestelmää voivat kaikki työntekijät muokata. Käytetään jakamaan sellaista tietoa, joka olisi hyvä mahdollisimman monen tietää.
GDPR	EU:n uusi tietosuoja-asetus, joka turvaa yksityishenkilöiden tietosuojaa.
JIRA	Tehtävienhallintaohjelmisto. Käytetään tiimin työskentelyn seuraamiseen ja työtehtävien vaiheiden visualisointiin.
Kehityspotki	Kehityspotkella tarkoitetaan kaikkia niitä vaiheita, jonka uuden muutoksen tulee käydä läpi ennen kuin se julkaistaan. Kehityspotki alkaa usein tarpeen tiedostamisesta ja päättyy tuotantojulkaisuun.
SAP	Asiakas- ja tilaustietojärjestelmä, jossa sijaitsevat aikakauslehtien tilaukset.
Scrum	Ketterä projektinhallintamenetelmä.
Tiketti	JIRA:an luotava muutospyyntö, joka sisältää ohjeet muutoksesta, muutoksen statuksen sekä muutoksen tekijän tiedot.
TestRail	Testauksessa käytettävä testauksen dokumentointityökalu. TestRailiin voidaan kirjoittaa testitapaukset, sekä niiden tulokset.

2 Lähtötilanteen kuvaus

2.1 Oman nykyisen työn analyysi

Työskentelen isossa media-alan yrityksessä digitaalisten palvelujen testaajana. Työtehtäviini kuuluu uusien kehitteillä olevien palvelujen ominaisuuksien testaaminen kehittämisen aikana ja ennen julkaisua. Ennen seurantaviikkojen alkua olen ollut kaksi viikkoa töissä tässä työpaikassa. Tätä ennen en ole toiminut testaajan työtehtävissä aiemmin. Työskentelen pääasiassa asiakkaille tarkoitetun itsepalveluportaalin kehityksessä. Palvelu on asiakkaille tarkoitettu tilausten itsehallintapalvelu, jossa asiakas pystyy muokkaamaan tilaustaan esimerkiksi lisäämällä osoitteenmuutoksia tai lopettamalla tilauksen. Palvelulle toteutetaan muodonmuutos, jossa ulkoasua ja toiminnallisuutta uudistetaan.

Testaajana tehtäväni on varmistaa, että uudet muutokset toimivat niin kuin on suunniteltu. Testausta suoritetaan kahdessa kehityspotken vaiheessa, kahdessa eri tuotantoympäristössä. Testaus on manuaalista, heuristista testausta, jossa palvelua käytetään loppukäyttäjien silmin erilaisten testitapausten avulla. Testausta suoritetaan useammalla selaimella sekä mobiililaitteella. Testauksen aikana seurataan ominaisuuden toimivuutta, ulkoasun eheyttä sekä kiinnitetään huomioita yksityiskohtiin, kuten esimerkiksi toiminnallisuuksien yhteneväisyyteen liiketoimintasääntöjen kanssa.

Testaukseen liittyvässä työskentelyssä tarvitaan monenlaista osaamista. Digitaalisten palvelujen yleinen ymmärtäminen on ehdottomasti tärkein taito, jota työssä tarvitaan. Siihen sisältyy käyttäjäkokemuksen, visuaalisuuden ja intuitiivisen käyttäytymisen sisäistämistä. Vaikka palvelun eri suunnittelijat ovat tehneet suunnittelutyön valmiiksi, ja testaaminen pohjautuu heidän antamiinsa dokumentteihin, on testaaja viimeinen ihminen kehitysympäristössä, jonka silmiin erilaiset virheet jäävät. Tämän vuoksi käyttäjän asemaan heittäytyminen on eriarvoisen tärkeää.

Digitaalisten palvelujen ymmärtämisen lisäksi täytyy ymmärtää myös niitä tuotteita, joita palvelun kautta pystytään hallitsemaan. Testauksessa kiinnitetään huomiota liiketoimintasääntöihin, jotka tarkoittavat esimerkiksi sanomalehtien jakeluteknisiä sääntöjä, jotka rajoittavat vaikkapa osoitteenmuutoksen voimassaoloa. Erilaisia tuotteita ja tuotekombinaatioita on monia, joten muistettavaa on paljon.

Työskentelen noin 10-henkisen ydintiimin jäsenenä. Tiimi koostuu monesta eri asiantuntijasta, kuten kehittäjistä, UI- ja UX-asiantuntijoista, järjestelmäasiantuntijoista, kehityspäälliköstä ja projektinjohtajasta (scrum master). Ydintiimin ulkopuolelta löytyy myös tuote-

omistaja (product owner) ja lisää järjestelmäasiantuntijoita, sekä monia muita, jotka jollain tavalla liittyvät läheisesti itsehallintapalvelun kehitykseen.

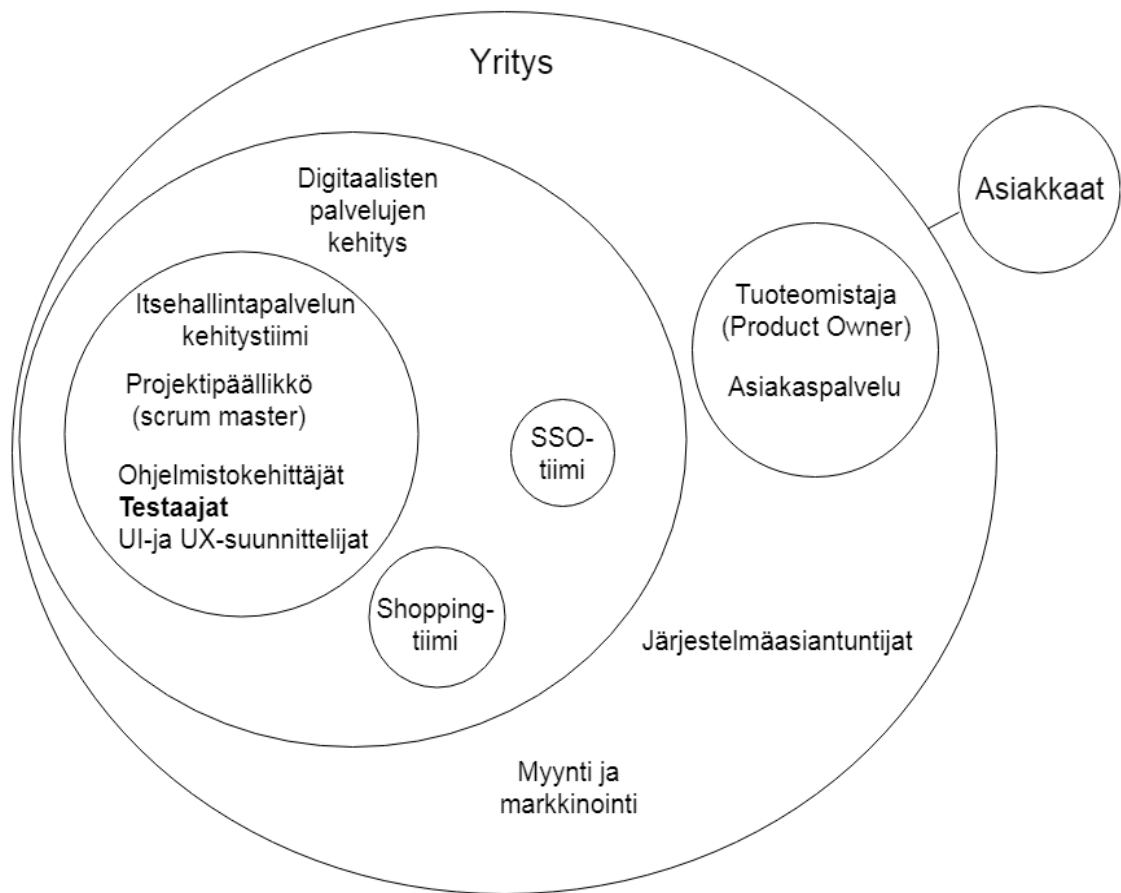
Koen testaamisen osalta suoriutuvani hyvin, sillä opintoni ja harrastuneisuuteni avulla ymmärrän hyvin digitaalisten palvelujen kehittämistä ja niiden käyttäjiä, ja osaan tunnistaa virheitä palveluissa. Samalla uskon seurantaviikkojen opettavan paljon uutta testaamisesta ja sen käytännöistä. Projektinhallinnollisesti ja esimerkiksi kaikkiin järjestelmiin liittyvissä asioissa tarvitsen paljon ohjausta, mikä on ymmärrettävää, sillä järjestelmät ja toimintatavat vaihtelevat paljon riippuen yrityksestä ja siitä, miten monta erilaista järjestelmää on käytössä ja miten ne yhdistyvät toisiinsa.

Olen ammatillisessa kehittämisessäni vaiheessa, jossa teoreettiset taidot laitetaan käytännön koetukselle. Kuulen työpäivinäni paljon asioita, jotka osaan hyvin yhdistää aiemmin oppimaani teoriaan. Tämä on hyvä, sillä sen ansiosta pysyn ainakin kärryillä siitä, mistä keskustellaan, vaikken kaikkea asiayhteyksiä osaisikaan hahmottaa.

2.2 Sidosryhmät työpaikalla

Sidosryhmät testaajan näkökulmasta on kuvattu kaaviossa (Kuva 1). Ydintiimiimme, eli sisäisiin sidosryhmiin, kuuluu projektipäällikkö, ohjelmistokehittäjät, UI- ja UX-suunnittelijat sekä testaajat, joihin itse lukeudun. Ydintiimin lisäksi yhteistyötä tehdään useiden eri yrityksen toimijoiden kanssa. Itsehallintapalvelutiimin kanssa tiiviissä yhteistyössä on SSO-tiimi, jonka vastuualueena on kirjautumiselementti ja siihen liittyvät asiat, sekä Shopping-tiimi, joka vastaa tilausputken asioista. Työskentelemme yhdessä samassa kehityspotkussa, mikä tarkoittaa sitä, että kun julkaisu tehdään esimerkiksi staging-ympäristöstä tuotantoon, siirtyvät samalla kertaa itsehallintapalvelun kehitystiimin muutosten lisäksi myös ne SSO- ja Shopping-tiimien muutokset, jotka ovat staging-ympäristössä sillä hetkellä. Tämä tarkoittaa sitä, että tiimien välisen kommunikaation on oltava erinomainen, jotta tiedetään, milloin kaikkien tiimien muutokset ovat valmiita julkaisuun. Toimimme läheisesti myös eri järjestelmäasiantuntijoiden kanssa silloin, kun tarvitsemme tietoa taustajärjestelmien toiminnallisuuksista.

Tuoteomistaja on asiakaspalvelua johtava päällikkö. Tuottamamme palvelut ovat myös asiakaspalvelulle tärkeitä, ja heidän sanansa painaa paljon kehityksessä. Asiakaspalvelu on se, jonne asiakkaat kertovat ensimmäisenä, kun palvelu ei toimi. He tuntevat asiakkaat ja heidän näkemyksensä on tärkeä. Myynti ja markkinointi toimivat omassa työssäni sidosryhmänä, sillä sisällön ylläpidon osalta materiaali tulee heiltä. Asiakkaat ovat ulkoinen sidosryhmä ja kehittämämme palvelun loppukäyttäjä.

Kuva 1. Sidosryhmäkaavio testaajan näkökulmasta

2.3 Vuorovaikutustaidot työpaikalla

Saan työskentelyssäni olla paljon yhteydessä eri toimijoihin. Jos löydän testauksessa virheen, tai jos en vaikkapa ymmärrä tiketin sisältöä täysin, otan yhteyttä tiketin tekijään, yleensä chatin avulla. Kerron heille mahdollisimman tarkasti ongelmasta, jotta he pystyvät mahdollisuuksien mukaan tuottamaan ongelman uudelleen ja löytämään siihen ratkaisun.

Ongelmanratkaisun lisäksi pidämme projektinhallinnollisia kokouksia. Käytössämme on Scrum-viitekehys projektinhallinnassa. Päivittäin meillä on päiväpalaveri (daily scrum) jossa käymme läpi, mitä kukin tekee ja missä vaiheessa tekemistä ollaan. Näissä kokouksissa voidaan myös kertoa, jos olemme törmänneet ongelmiin. Kehitysjakson (sprint) loppuksi meillä on tuotedemo, jossa esittelemme eri sidosryhmille sen, mitä olemme sprintin aikana saaneet aikaiseksi. Demon jälkeen tulee retrospektiivi, jossa käymme yhdessä läpi sen, mikä sprintin aikana meni hyvin ja mikä huonosti.

Osaamiselleni haasteellisinta vuorovaikutustilanteissa on se, että pääasiallinen työkielimme on englanti. Oman toimiston sisällä voimme puhua suomea, jos keskustelukumppani sitä ymmärtää, mutta suuremmat kokoukset, kuten päiväpalaverit ja muut, pidetään

englanniksi. Englannin taitoni on hyvä, mutta ongelmani on se, etten ole juurikaan joutunut puhumaan englantia suullisesti. Ongelma aiheuttaa sen, että kaikki eivät välttämättä ymmärrä minua, kun yritän kertoa jotain kehnolla englannin kielellä ääneen. Tähän tottuminen tulee viemään oman aikansa. Onneksi asia ei ole osaamisesta kiinni ja tähän ongelmaan ratkaisu on vain yksinkertaisesti puhua englantia ääneen.

Yllä mainitun kieliongelman lisäksi minulla on ongelmana välillä ymmärtää aiheita, joista keskustellaan. Kun järjestelmiä on monia ja keskustelijoita on erilaisista näkökulmista, käy helposti niin, että kaikki puhuvat omilla termeillään samasta asiasta. Keskusteluiden ymmärtäminen ja seuraaminen on välillä haastavaa, sillä järjestelmiä ja niiden välisiä yhteyksiä on useita, joita en kaikkia vielä ymmärrä. Tämän takia saatan ymmärtää väärin ja tehdä sen takia virheitä. Uskon, että kunhan aikaa kuluu ja järjestelmien ymmärtäminen kehittyy, myös tämä ongelma helpottuu.

3 Päiväkirjaraportointi

3.1 Seurantaviikko 1

Maanantai 2.4.2018

Pyhäpäivä, ei työskentelyä.

Tiistai 3.4.2018

Tiistaina aloitin työpäiväni suunnittelemalla yhdessä kehityspäällikön kanssa päivän kulua. Olimme torstaina ennen pääsiäispyhiä testanneet itsehallintapalvelun ja kirjautumistilin uutta keskusteluyhteyttä backendissä eli palvelinpuolella sijaitsevaan tilaustenhallintaohjelmistoon. Torstaina saimme SAP-asiantuntijalta Excel-tiedoston, joka sisälsi hyviä testitapauksia tähän liittyen. Vaikka ne olivat rakennettu SAP:n ympärille, sopivat ne silti hieman muokkaamalla hyvin käyttöömmee. Päivän suunnitelmamme oli testata loppuun asti tilausten linkityksen toimivuus.

Tiimimme pitää päivittäin päiväpalaverin, joka on osa Scrum-viitekehityksen toimintaa. Päiväpalaveriin osallistuvat Suomen toimistolla työskentelevän tiimimme lisäksi Latvian Riikassa työskentelevät kehittäjät, sekä muutama muu ydintiimin ulkopuolinen henkilö. Päiväpalaverissa käymme läpi, mitä kukin tällä hetkellä tekee, ja mitä mahdollisia ongelmia he ovat kohdanneet. Tämänpäiväisessä palaverissa ei mitään erikoista tullut ilmi, kaikki hoitivat tehtäviään niin kuin pitääkin.

Testasin tilausten linkitystä lähes koko päivän. Kohtasin testatessani muutaman mahdollisen ongelman, jotka liittyivät tilausten linkittymiseen oikeaan asiakkaaseen erilaisissa käyttötapauksissa. Testatessa vastaan tulee erilaisia tapauksia, joista ei voi olla varma, ovatko ne ominaisuuksia vai ohjelmointivirheitä. Tämän takia kehityspäällikkö oli sitä mieltä, että löytämäni ongelmat tulisi käydä läpi yhdessä järjestelmäasiantuntijan kanssa. Saimme niin lisätietoa siitä, tarvitseeko nämä ongelmat korjata, eli täytyykö ne viedä kehittäjien tietoon. Sovimme palaverin huomiseksi.

Työpäivän lopussa sain vielä tehtäväkseni testata virhekorjausta, joka liittyi tilapäisten osoitteenmuutosten tekemiseen. Tällaisissa testitapauksissa joudutaan ennen testauksen suorittamista etsimään sopivia testiasiakkaita. Tämä on testaamisen ehkä hankalin osio, sillä pahimmassa tapauksessa erilaisten sääntöjen vuoksi testaaminen saattaa lykkäytyä, koska testiasiakkaat joudutaan luomaan itse. Niin kävi nytkin, sillä käytettävissä oli

vain yksi testiasiakas, jolla oli päällä tilapäinen osoitteenmuutos. Loin myös muutamalle toiselle testiasiakkaalle tilapäisen osoitteenmuutoksen, mutta luonnollisesti osoitteenmuutoksen aikaisin alkamispäivä on huomina. Niinpä tämän virhekorjauksen testaus jäi huomiseksi.

Arvioin, että tämä päivä sujui työtehtävien kannalta ihan hyvin. Sain tärkeimpiä tikettejä aluilleen, ja viimeistään huomenna molempiin tänään käsiteltyihin asioihin saadaan selvyys. Tänäkin opin erittäin paljon eri järjestelmien keskusteluyhteydestä keskenään, ja pääsin miettimään monimutkaisia syy-seuraussuhteita ongelmatapauksille.

Keskiviikko 4.4.2018

Päivän tavoitteisiin kuului eilen aloittamani tilapäisen osoitteenmuutoksen virhekorjauksen testaaminen loppuun, sekä palaveri järjestelmäasiantuntijoiden kanssa. Sovimme päiväpalaverissa myös siitä, että yrittäisimme testata kaksi muuta kiireistä tikettiä, jotta saisimme pian tehtyä uuden julkistuksen.

Sain puoleen päivään mennessä sekä eilen aloittamani virhekorjauksen että muutaman muun tiketin testattua. Lounaan jälkeen pidimme palaverin järjestelmäasiantuntijan kanssa. Palaverissa näytin tekemääni dokumenttia aikaisemmasta testitapauksesta, joka liittyi eiliseen tilausten linkityksen testaukseen. Kävimme läpi löytämiäni mahdollisia ongelmia. Sovimme, että testaamme tapaukset uudelleen yhdessä perjantaina. Jotkut näistä ongelmista ovat luultavasti sellaisia, joiden korjaus vaatisi taustajärjestelmän päivitystä, joka on meidän vaikutusalueemme ulkopuolella. Tästä syystä päätimme mennä tuotantoon tällaisenaan, jottei odottelu kävisi turhan pitkäksi.

Loppupäiväksi sain tehtäväkseni luoda asiakaspalvelun käyttöön tarkoitetulle testitilille lisää uusia tilauksia. Asiakaspalvelu käyttää testitunnuksia tutustuakseen paremmin palveluun, jotta he pystyvät paremmin ohjaamaan asiakasta palvelun käytössä. Käytännössä tein testipuolen myyntiputkessa oikeita tilauksia samalla lailla, kuin kuluttajatkin niitä tekisivät. Jouduin odottamaan huomiseksi, että saan aikakauslehtitilaukset näkymään itsehallintapalvelussa, koska se vaatii SAP:n päivitysajon, joka tapahtuu öisin.

Päivä on sujunut ihan odotusten mukaisesti. Olen iloinen siitä, että saimme testattua tarvittavat asiat, sillä nyt julkaisu on mahdollista. Palavereista pidän myös erityisesti sen takia, koska niissä opin yleensä hyvin paljon uutta. Kun useampi ihminen puhuu yhdessä ideoistaan, saa siitä paljon laajemman kuvan koko asiasta. Olen vielä hyvin hukassa kaikkien järjestelmien ja niiden kytkösten kanssa. Olen harkinnut jonkinlaisen järjestelmäkaa-

vion tekemistä, jotta voisin visualisoida itselleni järjestelmät ja sitä kautta ymmärtää paremmin, mistä on kyse.

Torstai 5.4.2018

Torstain tavoitteisiin kuului selvittää, olivatko eilisen asiakaspalvelun testitilin tilaukset menneet normaalisti perille. Tänään ei myöskään ollut odotettavissa kovin kiireistä päivää, sillä kehityspotken tilanne näyttää siltä, että uusia testattavia asioita saamme hetkisen aikaa odotella. Tämän tyypisessä kehitystyössä tulee päiviä, jolloin ei ole juuri mitään testattavaa, ja jonain päivinä työtä taas riittää enemmän kuin ehtii tehdä. Tällaiset rennot päivät voi käyttää esimerkiksi dokumenttien laatimiseen.

Aloitin päiväni tarkistamalla asiakaspalvelun testitilin tilanteen. Kävi ilmi, etteivät tekemäni tilaukset olleet menneet perille. Tämä voi johtua monesta eri syystä, mutta epäilimme varsinaiseksi syyksi jotain SAP-järjestelmän päivitysajoihin liittyvää asiaa. Kokeilimme tehdä SAP-järjestelmään suoraan tilauksia, mikä onnistui ihan hyvin.

Kohtasin taas ongelman, jossa tekemäni tavalliset tilaukset monistuivat tilaustenhallinta-järjestelmässä oudosti monelle asiakasnumerolle ja niistä tuli lahjatilauksia. Huomasin tämän ongelman yrittäessäni yhdistää aiempaan testikäyttäjään tekemiäni sanomalehtitilauksia. Tämä ongelma on erittäin kummallinen ja sitä täytynee selvittää vielä tarkemmin järjestelmäasiantuntijoiden kanssa.

Sain myöhemmin päivällä ajatuksen, että voisin käyttää hiljaisempia päiviä hyödykseni, ja tehdä itselleni kaavion erilaisista alkutilanteista, joita asiakkaalla voi olla. Tämä auttaisi visualisoimaan erilaisia mahdollisuuksia, sekä helpottamaan erilaisten näkökulmien löytämistä testaukseen. Tällä hetkellä meillä ei ole käytössä mitään järjestelmällistä testitapausten dokumentaatiota. Osaksi tämä johtuu varmasti siitä, että tuotteet vaihtelevat usein ja sen myötä myös erilaiset säännöt. Luulen, että hyötyisin itse tällaisen kaavion olemassaolosta erittäin paljon työssäni, varsinkin näin alussa.

Päivä on sujunut odotusten mukaisesti. Tänään oppiminen on jäänyt vähäisemmälle, mutta odotan, että huomenna opin tämänkin päivän edestä palaverissamme yhdessä järjestelmäasiantuntijoiden kanssa.

Perjantai 6.4.2018

Tämän päivän tavoitteena on saada tehtyä staging-ympäristön testaukset kello 14 mennessä niin, että voisimme saman päivän aikana tehdä myös tuotantojulkaisun. Staging-julkaisua ei ole kuitenkaan vielä aamulla saatu tehtyä, joten nähtäväksi jää, saadaanko se tehtyä ja mihin aikaan. Jos staging-julkaisu viivästyy paljon, tulee testauksen suhteen kiire. Uudessa versiossa on aiemmin mainitsemani tilapäisen osoitteenmuutoksen korjaus, jonka saaminen ulos mahdollisimman pian olisi erittäin tärkeää. Tänään pidämme myös palaverin järjestelmäasiantuntijoiden kanssa ja käymme yhdessä läpi testaukset aiemmin löydetystä ongelmista ja mietimme yhdessä ratkaisuja niihin.

Päivän ensimmäisenä tehtävänäni oli määrittellä, millaisia testiasiakkaita tarvitsemme ilta-päivän palaveria varten. Työ ei ollut suuri, sillä olin tehnyt hyvän raportin aikaisemmista testauksistani, joten tiesin, minkälaisia testiasiakkaita olin käyttänyt silloin.

Päiväpalaverissa päätettiin, että tänään tekisimme staging-julkaisun ja se oli valmis n. klo 11:30. Halusimme toteuttaa myös tuotantojulkaisun tänään, joten tämän päivän aikana pitäisi saada niin kevyttestaus kuin robottitestaukset kuntoon.

Testasin kaksi omaa tikettiäni. Törmäsin toisessa niistä ongelmaan, jonka olin päästänyt staging-ympäristön testistä läpi, koska en ollut huomannut sitä. Otin ongelmasta yhteyttä kehittäjään, jonka tikettiä olin testannut. Harmillisesti tämän ongelman löytyminen vastaan viivästyttää meitä sen verran, ettemme välttämättä saa tämän päivän aikana tuotantojulkaisua tehtyä. Tällaista käy silloin tällöin, enkä pahoittanut mieltäni liikaa asiasta.

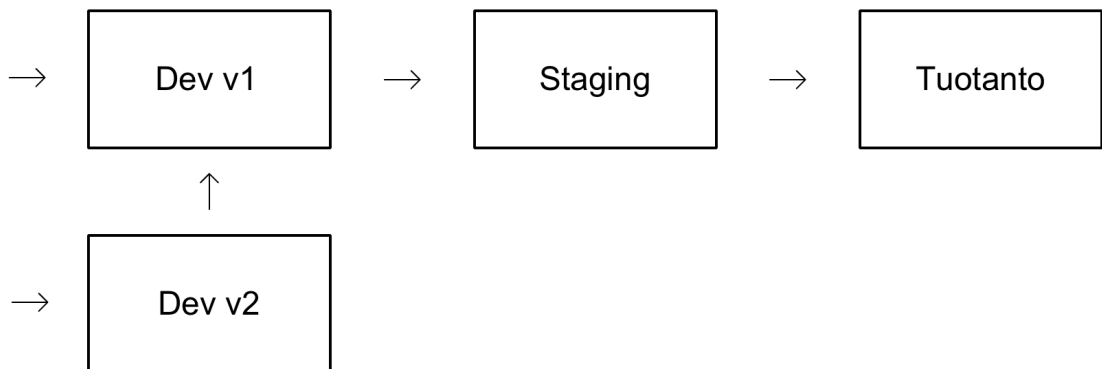
Loppupäivästä istuin palaverissa, jossa kävimme järjestelmäasiantuntijoiden kanssa lahjatilausongelmaa läpi, jossa normaali tilaus aiheutti useamman asiakasnumeron ja niiden yhdistäminen lahjatilauksiksi järjestelmässä. Saimme toistettua ongelman, ja päädyimme siihen tulokseen, että siihen pitää pyytää järjestelmästä vastaavilta korjaus. Palaverin aikana vastailin kehittäjien ja projektinjohtajan kysymyksiin liittyen löytämäni ongelmaan, jonka raportoin aiemmin.

Tämä päivä ei onnistunut ehkä aivan odotusten mukaisesti, mutta opin kyllä paljon. Oli jollain tavalla ihan kiinnostavaa tehdä ensimmäinen "virhe" tässä työpaikassa ja huomata, että osasin suhtautua siihen ihan hyvin.

Viikkoanalyysi

Tämä oli kolmas viikkoni tässä työpaikassa ja opin joka päivä uutta. Tällä viikolla pääsin syventämään osaamistani erilaisten järjestelmäyhteyksien ja kiemuroiden kanssa, kun tarkastelimme tilausten linkityksen toimivuutta. Haluaisin jatkossa vielä paremmin ymmärtää tätä erilaisten järjestelmien sekoitusta. Voisin ensi viikolla yrittää etsiä dokumentaation siitä, miten nämä järjestelmät ovat yhteydessä toisiinsa ja mitä kukin järjestelmä tekee.

Viikon opettavaisimmaksi asiaksi osoittautui loppuviikon staging-testaus ja löytämäni virhe, jonka olisin voinut havaita jo dev-ympäristössä. Pääsin ensimmäistä kertaa tällä viikolla tekemään testauksen koko kehityspotken matkalta, eli niin dev- kuin stagingin-ympäristössä. Kuvassa 2 esitetyssä kehityspotkessa muutokset tuodaan ensin dev v1 tai dev v2 -ympäristöön, riippuen siitä, onko muutos täysin uusi ominaisuus vai vanhan korjaamista. V2-ympäristöön tuodaan uudet palvelun ominaisuudet, jotka siirtyvät sieltä v1-ympäristöön. Testaus suoritetaan kahdessa vaiheessa, dev-ympäristössä ja staging-ympäristössä, jonka jälkeen hyväksytyt muutokset viedään tuotantoon.

Kuva 2. Kehityspotki testaajan näkökulmasta.

Virheitä sattuu tämän tylisessä työssä silloin tällöin. Testauksessa tapahtuneen virheen myötä ymmärrän paremmin tekemistäni ja osaan kiinnittää paremmin huomiota siihen, miten voisin välttää tämän tyyppiset virheet jatkossa. Virheen kautta opin myös toimintatapoja virheen sattuessa ja miten ottaa yhteyttä oikeisiin henkilöihin. Virheen sattuessa en vaipunut epätoivoon, vaan kävin läpi mielessäni virheeseen johtaneet vaiheet. Olin ollut huolimaton ensimmäisellä testauksella, enkä kiinnittänyt huomiota sellaisiin asioihin joihin olisi pitänyt. Virheen syntyyn vaikutti myös tikettien muoto, sillä tästä aiheesta oli kaksi erillistä tikettiä erilaisilla sisällöillä. Se tiketti, johon tämä ongelma liittyi, oli muotoiltu epäselvästi, enkä saanut täysin kiinni siitä, mitä oli tarkoitus testata.

Virhe sai minut myös pohtimaan enemmän asiantuntijatestauksen hyötyjä ja haittoja ja sitä, miten tällaiset virheet voitaisiin jatkossa välttää. Nielsenin (1993, 156) mukaan asiantuntijatestaus tulisi suorittaa niin, että testaajia olisi useampi saman asian äärellä, ja niin, että löydöksistä keskusteltaisiin testaamisen jälkeen. Hän suosittelee testaajien määräksi vähintään kolmea, mieluummin viittä henkilöä. Mitä useampi ihminen katsoo muutokset läpi, sitä suuremmalla todennäköisyydellä virheet huomataan. Testauksessa, jonka suorittaa vain yksi ihminen, löydetään vain 35 % ongelmista (Nielsen 1993, 156). Tällä hetkellä testausta suorittaa tiimissämme robottien lisäksi vain kehityspäällikkö ja minä. Ymmärrettävästi kiire on suuri ja liiketoiminnan kannalta useamman testaajan palkkaaminen vaatisi paljon resursointia. Koska julkistamme jatkuvasti uusia pieniä päivityksiä ketterän ohjelmistokehityksen hengessä, olisi myös raskasta hankkia jokaiselle muutokselle oikeita käyttäjiä testaajiksi. Isommasta testaajaryhmästä olisi apua, sillä se auttaisi löytämään enemmän virheitä. On myös ymmärrettävä se, että mitä vähemmän palvelua testataan ennen julkaisemista, sitä enemmän löytyy tuotannosta virheitä. Toisaalta ketterän kehittämisen ansiosta pystymme nopeasti korjaamaan myös tuotannosta löytyvät virheet.

3.2 Seurantaviikko 2

Maanantai 9.4.2018

Maanantaina päivän tavoitteena oli saada tarvittava tuotantojulkaisu tehtyä. Perjantaina löytämäni virheen takia julkaisu viivästyi. Tälle päivälle on sovittuna myös Scrumiin kuuluva retrospektiivi, jossa käymme läpi sprintin ja mietimme, mitä olisimme voineet tehdä toisin.

Kehittäjät saivat tehtyä korjauksen löytämälleni virheelle, jonka jälkeen testasin uudemman kerran tikettiä. Kaikki oli nyt hyvin, joten kuittasin asian ratkaistuksi.

Retrospektiivissä kävimme läpi edellisen sprintin hyviä ja huonoja asioita. Käytimme tällä kertaa Stickies.io-nimistä sovellusta, joka on käytännössä virtuaalinen muistilappusovellus. Sovelluksen avulla kaikki kirjoittivat mielessä olevat asiansa lapuille, jonka jälkeen kävimme yhdessä ne läpi. Päällimmäisenä retrospektiivin jälkeen jäi mieleen se, että kaikkien mielestä tiketit ovat nykyään selkeämpiä ja niissä kerrotaan tiketin sisältö niin suunnittelijoita, kehittäjiä kuin testaajakin ajatellen. Työskentelemme tiiminä tiiviisti ja olemme kaikki hyvin mukana pohtimassa, kuinka tekemistämme voitaisiin parantaa.

Retrospektiivin jälkeen saimme ilmoituksen, että tuotantojulkaisu oli tehty. Tämä maanantai oli takaraja muutoksille, joten olen tyytyväinen, ettei tekemäni virhe aiheuttanut enempää vaivaa sen suhteen. Tämän tuotantojulkaisun myötä päivä alkaa olla jo pulkassa.

Päivä on sujunut odotusten mukaisesti, eli toivomani tuotantojulkaisu saatiin tehtyä. Nautin myös erittäin paljon retrospektiiveistä ja muista kokoontumisista, koska niissä pääsee hyvin muiden tiimin jäsenten mielenmaailmaan ja työtehtävien sisältöön kiinni. Tässä vaiheessa olen vielä hieman tietämätön siitä, miten tiimimme toimii ja mitä kukin tiimin jäsen tekee, joten retrospektiivin tapaiset kokoukset auttavat paljon. Kokouksissa joudun myös keskustelemaan englannin kielellä, mikä on vielä hieman vaikeaa minulle, joten sen parantaminen on hyväksi.

Tiistai 10.4.2018

Tiistaille ei ollut juurikaan tiedossa mitään tehtävää. Tämän päivän aikana toteutetaan aiemmin testatun tilausten linkityksen julkistus tuotantoon, jonka vuoksi uusien ominaisuuksien laittaminen testiympäristöön oli hetkeksi tauolla. Tämän takia uutta testattavaa ei ollut odotettavissa.

Ohjelmassa oli GDPR-testaukseen liittyen kokous, jonka pidimme etänä Lync-sovelluksen avulla. Kokouksessa pohdittiin, missä mennään GDPR-testauksen kanssa, eli missä vaiheessa pystyisimme aloittamaan testauksen. Meidän tiimillemme GDPR:n näkökulmasta kuuluu tilin poisto -ominaisuuden luominen. Ominaisuuden implementointi on vielä kesken, joten testattavaakaan ei juuri ole. Sovimme, että etsimme valmiiksi testiasiakkaita erilaisilla lähtökohdilla, ja mietimme mahdollisia ongelmakohtia ja ratkaisuja valmiiksi, että testausten alkaessa voisimme mahdollisimman sulavasti hoitaa ne loppuun.

Sain lounaan jälkeen mahdollisuuden seurata ja oppia kollegaltani enemmän myyntiputkesta ja sen sisällönhallinnasta. Shopping-tiimin työnkuvaan kuuluu muokata esimerkiksi kampanjoihin liittyviä tilaussivuja. Olin erityisen innoissani tästä mahdollisuudesta, koska sisällönmuokkauksessa käytettävät kielet, kuten HTML, ovat minulle tuttuja, joten pääsisin näissä tehtävissä hyödyntämään osaamistani. Kesällä joudun luultavasti paikkaamaan sisällön suhteen lomalaisia, joten opit tulevat varmasti käyttöön. Sain nähdä, kuinka tilausten jälkeisten "kiitos tilauksesta"-sivujen tekstejä muokattiin, ja pääsin testaamaan niiden toimivuuden itse.

Onnekseni hiljaiseksi ennustamani päivä täyttyi tekemisestä. Opin paljon uutta GDPR-palaverissa etenkin siitä, minkälaista testaamista olisi odotettavissa. Testaisimme tilinpoiston toimivuuden jokaisella tuotteella erikseen. Eri testitapaukset olivat myös tilanteille, joissa tilaus on aktiivinen tai passiivinen, tai jos lasku on maksettu tai maksamaton. Sain myös tunnukset TestRail-sivulle, johon GDPR-konsultti on listannut läpikäytäviä testitapauksia. Niiden selaaminen oli mielenkiintoista sen takia, että meillä ei itsehallintapalvelun testauksessa ole käytössä samalla tavalla dokumentoituja testitapauksia. Sisällönhallinnasta oppiminen oli myös innostavaa ja odotan sitä, että pääsisin muokkaamaan sisältöjä itsenäisesti.

Keskiviikko 11.4.2018

Keskiviikon odotan olevan myös hiljainen päivä. Tänään loppuu eilinen uusien ominaisuuksien tauko, joten odotan, että pian tulee enemmän testattavaa taas. Jatkan tänään Shopping-tikettien tekemistä yhdessä kollegan kanssa, sekä osallistun palaveriin.

Kävimme läpi Shopping-putken tilaussivujen rakennetta ja kävimme alustavasti läpi erään kampanjan sivujen rakentamista. Sivustot sijaitsevat pilvipalvelussa, johon myös muutokset tehdään. Kaikenlaisille eri toiminnoille on rakennettu työkaluja, joita on suuri joukko. Esimerkiksi yhdellä työkalulla pystytään selaamaan kampanjoita, ja toisella muokkaamaan

tilaussivujen tekstejä. Kampanjan rakentaminen vaikutti erittäin helpolta, koska siihen käytetään lähinnä HTML- ja JSON-kieliä, jotka ovat minulle ennestään tuttuja.

Lounaan jälkeen meillä oli palaveri koskien GDPR:ää ja sen testaamista. Sovimme, että käymme testaajien kanssa läpi konsulttien suunnittelemat testitapaukset ja kerromme, jos löydämme huomioita tai lisättäviä tapauksia. Ensi viikolla tapaamme uudelleen, jolloin toivottavasti meillä on huomiot kasassa, sekä testiasiakkaita etsittynä valmiiksi.

Odotusten mukaisesti päivä oli hiljaisempi ja oppiminen jatkui eilisillä teemoilla. Paljon uutta ei tullut vastaan, mutta vanhan kertaaminen ei ole koskaan pahasta.

Torstai 12.4.2018

Tänään ohjelmassa on kolmen muutoksen testaaminen, jotka tulivat testattavaksi eilisen aikana. Testausta aloittaessani huomasin, etten päässyt selaimella kehitysympäristöön. Kävi ilmi, että jotain oli mennyt rikki, minkä vuoksi kehitysympäristö oli alhaalla. Tämän vuoksi testaaminen viivästyi.

Sillä välin, kun kehitysympäristöä korjattiin, kävimme taas kollegan kanssa yhdessä läpi sisällönmuutoksia. Teimme muutoksen, jossa asiakasetu-sivulle tehtiin nosto, jolla mainostettiin ajankohtaista etua. Nämä sisältömuutokset tuntuvat olevan suurimmalta osin yksinkertaisia. Olen itsevarma siitä, että pärjään hyvin sisältömuutosten kanssa, sitten kun jossain vaiheessa päädyn itsenäisesti tekemään niitä.

Ilmapäivällä kehitysympäristö saatiin toimimaan ja pääsin testaamaan odottavat muutokset. Kaksi näistä muutoksista oli pieniä ja niiden testaaminen ei vienyt paljon aikaa. Kolmannesta muutoksessa, jossa muutettiin vakituisen osoitteenmuutoksen tilauslistausta, oli ongelma. Siihen listautui myös annetut lahjatilaukset, joihin vakituisen osoitteenmuutoksen ei pitäisi vaikuttaa. Ilmoitin tiketin ohjelmoijalle ongelmasta.

Perehdyttäjäni on työskennellyt tämän viikon Vantaan toimipisteellä, joten olen saanut toimia itsenäisesti testaamisen osalta. Olen ollut iloinen siitä, että tällä viikolla testattavaksi tulleet muutokset ovat olleet helposti ymmärrettävissä ja olen pystynyt testaamaan ne ilman apuja.

Perjantai 13.4.2018

Perjantaina aloitin päiväni tarkistamalla, oliko eiliseen ongelmaan tullut korjausta. Ongelmaa ei ole vielä saatu korjattua, joten odottelen tämän päivän korjausta, jonka jälkeen testaan muutoksen uudelleen.

Katsoimme kollegan kanssa sisältömuutoksia. Tällä kertaa muutimme tilaussivuille uudet kampanjalinkit. Yllättävän moni sivu on manuaalisesti päivitettävä. Kuvittelisin kampanjamuutosten, jossa käytännössä vaihdetaan vain uusi kampanjan ID URL-linkkeihin, olevan helposti automatisoitavissa.

Päiväpalaverissa tulimme siihen tulokseen, että eilen löytämäni ongelma on niin suuri, ettei sitä voida päästää tuotantoon. Sovittiin, että muutos otettaisiin pois kehitysympäristöstä. Shopping-tiimillä nimittäin on halu tehdä tuotantojulkaisu maanantaina. Näin Shopping-tiimi saa haluamansa tuotantojulkaisun ja ongelman korjaamiselle jää vielä aikaa.

Viikkoanalyysi

Tällä viikolla tekemistä on ollut vähemmän, mutta siitä huolimatta olen kehittänyt osaamistani. Perehdyttäjänä ollessa poissa olen saanut itsenäistyä työssäni. Muutoksia testatesani olen huomannut, että ymmärrän nyt itsenäisesti tikettien sisällön ja mitä niiden testaaminen mahdollisesti vaatisi. Alussa minulla oli vaikeuksia hahmottaa englanninkielisten tikettien sisältöä ja sitä, miten niiden testaus käytännössä tapahtuisi. Nyt kun ymmärrys kehittämästämme palvelusta on kasvanut, ymmärrän myös paremmin testausta.

Viestintätaidoissa on myös tapahtunut kehitystä. Englannin kielen käyttäminen tuntuu luontevammalta päivä päivältä ja pystyn vähitellen ilmaisemaan itseäni paremmin esimerkiksi päiväpalaverissa. Tärkeintä on saada viesti perille, eikä se, käytätkö täydellisiä lauserakenteita ja puhdasta lausumista.

Olen oppinut tuntemaan tiimin jäseniä sen verran, että tiedän kehen ottaa yhteyttä tietyissä asioissa. Tiedän, miten tiimin sisäinen kommunikaatio toimii ja minkälainen viestintätapa on yhteisössä käytössä. Olen omatoimisesti ottanut yhteyttä niin kehittäjiin kuin muihinkin tiimin jäseniin. Vielä on parannettavaa englanninkielisen kirjallisen ulosannin kanssa, että saisin ongelmat kerrottua mahdollisimman ymmärrettävästi latvialaisille kehittäjille.

Kun sain pääsyn TestRail-sivustolle, aloin miettimään, kuinka dokumentaatiota voisi hyödyntää myös itsehallintapalvelun testauksessa. Tiimissä on paljon hiljaista tietoa, joka olisi hienoa nähdä dokumentoituna esimerkiksi käytössämme olevassa Confluence-palvelussa. Itsehallintapalvelun testauksesta pystyisi helposti tekemään yleisiä testitapauksia, joissa kirjoitettaisiin auki lähtötilanne. Näitä dokumentteja pystyisi hyväksikäyttämään testauksessa, sillä niiden avulla ei tarvitsisi jokaisella testikerralla miettiä asiaa useasta näkökulmasta. Sen sijaan pystyisi lukemaan testitapausedokumentit läpi ja valitsemaan kyseiseen testiin parhaiten sopivat alkutilanteet. Tämä on yksi asia, jota voisi kehittää eteenpäin hiljaisimpina päivinä.

Aiemmin mainitsemani järjestelmien määrä ja monimutkaisuus nousee esille tälläkin viikolla. Sisältömuutoksia läpikäydessä tutustuin taas muutama uuteen järjestelmään. Järjestelmien suuren määrän takia alan jo pohtimaan, kuinka erilaisten järjestelmien välillä hyppelehtiminen vaikuttaa työntekijöiden tehokkuuteen. Ennen seurantaviikkojen alkua kävimme yrityksen toisella toimistolla vierailulla. Toimistolla sijaitsee muun muassa yrityksen asiakaspalvelu. Pääsin seuraamaan vierestä puhelinasiakaspalvelijan työtä. Asiakaspalvelijan taito pyöritellä järjestelmiä puhelun aikana oli ällistyttävä. Siitä huolimatta asiat voisivat ideaalitulanteessa olla yksinkertaisempia.

Tämän kokoisen yrityksen ongelmana on se, että uusille järjestelmien ominaisuuksille tulee aina tarvetta ja kun vanhat järjestelmät eivät niitä tue, on hankittava uusi. Esimerkiksi digitaalisten tuotteiden jakelu on ehkä ollut tilanne, jossa vanhoista järjestelmistä ei ole löytynyt niiden jakeluun sopivaa ominaisuutta, jolloin on tarvittu täysin uusi järjestelmä.

Viikon aikana olen myös miettinyt testaajan roolia projektissa. Omassa työssäni työskentelen läheisesti lähinnä ohjelmistokehittäjien ja projektipäällikön kanssa. Muut projektin tärkeät henkilöt, kuten esimerkiksi tuoteomistaja, eivät tule tutuksi. Raportoin testauksen tuloksista ja virheistä ensisijaisesti ohjelmistokehittäjille. Projektipäällikölle kerron, missä vaiheessa testauksessa mennään sekä keskustelen kriittisimmistä löydöksistä. Testaajan eli minun työpanostani tarvitaan siinä vaiheessa, kun ohjelmistokehittäjä on toteuttanut suunnittelijoiden suunnitelmien pohjalta toteutuksen, joka tulee minulle testattavaksi.

Black (2017, 70-71) mainitsee, että testaajan työpanosta voidaan hyödyntää kaikissa ketterän projektin vaiheissa. Varsinaisen testausprosessin lisäksi testaajan tietämystä ja näkökulmaa pystyttäisiin hyödyntämään tehokkaasti esimerkiksi suunnitteluvaiheessa. Testaaja varmistaa tuotteen laadun ja laadukkaan tuotteen tuottamiseksi prosessia voi kehittää alusta loppuun. Hyvin tehdyt testisuunnitelmat ovat oikeastaan jatkoa suunnittelulle. Testisuunnitelmissa määritellään alkuvaatimukset sekä odotetut lopputulokset, joita voi-

daan hyödyntää suunnittelussa käyttäjätarinan ja toteutettavan ominaisuuden vaatimusmäärittelyssä. Tämän perusteella voisin hyödyntää testaajan näkökulmaa omassakin työssä laajemmin. Tällä hetkellä testaus rajoittuu nimenomaisesti testaukseen, mutta osaamista ja taitoja voitaisiin hyödyntää tämänkin ulkopuolella. Ketterän kehitykseen kuuluukin oleellisesti se, että ”se tekee, joka osaa” ja rooleja voidaan venyttää palvelemaan projektia paremmin. Varsinkin, kun koulussa oppimani tiedot käyttäjäkokemuksesta ja digitaalisten palvelujen suunnittelusta ovat tuoreena mielessä, olisi tietojani hyvä laittaa käyttöön.

3.3 Seurantaviikko 3

Maanantai 16.4.2018

Perjantaina loppupäivästä teimme kollegan kanssa GDPR-testaukseen testiasiakkaita. Kollegani haki niitä SAP:sta ja minä loin heille tunnukset itsehallintapalveluun. Tilien luonnissa oli ongelmia, sillä en saanut kuin yhteen tunnukseen liitettyä olemassa olevat tilaukset. Aloitin maanantain tarkistamalla, että olisiko viikonlopun aikana tapahtunut muutosta näissä tileissä. Muutosta ei ollut tapahtunut, joten tänään ohjelmassa olisi tämän ongelman selvittäminen.

Kehitysympäristössämme on taas ongelmia, joka estää sen käytön. Tämän vuoksi luulen, että tästä päivästä on tulossa hiljainen. Ensimmäiset testaukset suoritetaan dev-ympäristössä, joten jos se ei toimi, mitään uutta ei voi tulla testattavaksi.

Tein sisällönmuutoksen itse kollegan katsoessa vierestä. Sisällönmuutokset ovat helppoja, mutta pilvessä sijaitsevan palvelimen tiedostorakenteissa on paljon muistettavaa, että osaa löytää oikean kansion ja tiedoston, jota muokata.

Saimme iltapäivällä testitilit ja SAP-tilaukset toimimaan. Olimme unohtaneet poistaa SAP:sta asiakkaan kohdalta erään ID:n, jonka vuoksi tilaukset eivät linkittyneet onnistuneesti tilille. Kun saimme tämän selvitettyä, teimme loppupäivän testitilejä. Yhteensä erilaisia testitilejä GDPR tilin poisto -testausta varten tarvitaan noin 40–50 kappaletta.

Päivä sujui odotetusti. Muistin vielä viikonlopun jälkeen suurin piirtein sisällönmuutosten teon, mistä olen iloinen. Saimme myös GDPR-testiasiakkaat hyvälle mallille, joten pääsemme aloittamaan testit hyvin, kun sen aika koittaa.

Tiistai 17.4.2018

Tänään kalenteriin on merkattu palaveri, jossa käymme tiimimme testajien kanssa läpi GDPR:ään liittyvät testitapaukset. Käymme löytämämme testiasiakkaat läpi ja mietimme myös mahdollisia huomioita ja unohdettuja testitapauksia. Tänään odotan myös dev-ympäristön palautuneen toimintaan ja sen myötä uusia testattavia asioita.

Palaverin aikana löysimme muutaman uuden testitapauksen, jotka liittyivät lähinnä erikoisempiin tilanteisiin, kuten esimerkiksi näytelehtiin, ilmaistilauksiin ja B2B-tilauksiin. Lisäsimme tapaukset listaan ja ehdotamme niitä huomenna palaverissa GDPR-

asiantuntijoille. Sen lisäksi käytimme aikaa testiasiakkaiden löytämiseen ja niille tunnuksen luomiseen.

Palaverin jälkeen yksi kehittäjästä tuli kysymään, voisiko hän saada testiasiakkaan, jolla on olemassa oleva tai huomenna alkava jakelukeskeytyksen tai tilapäinen osoitteenmuutos. Samalla keskustelimme siitä, kuinka tällaisia käyttäjiä tarvittaisiin robottitesteihin. Päädyimme siihen, että teemme tätä varten tunnuksia, joilla on kuuden kuukauden tilapäinen osoitteenmuutos tai jakelukeskeytys. Tein tunnuksia ja välitin ne kehittäjälle. Loppupäivän tein testikäyttäjiä GDPR-testausta varten. Tein yhteensä noin 50 tiliä, joille kaikille hain myös tilaukset.

Päivä sujui hyvin. Loin paljon testiasiakkaita, mikä on manuaalista ja yksitoikkoista työtä. Siinä oppii tuntemaan rekisteröintiprosessin hyvin. Panokseni avulla testiasiakkaiden saaminen testausvalmiiksi on myös nopeampaa.

Keskiviikko 18.4.2018

Keskiviikkona suunnitelmana on käydä aamulla läpi eilisten GDPR-testitilien virheet läpi. Käymme myös iltapäivän palaverissa läpi testitapauksia ja testiasiakkaita, joita olemme löytäneet.

Aloitin työpäivän katsomalla läpi eiliset testitilit, joilla oli ollut virheitä eilen. Koska virheet eivät olleet vielä poistuneet, laitoin eteenpäin pyynnön tarkastaa nämä asiakkaat ja niiden tilaukset. Muutama virhe saatiin heti korjattua, mutta loput pitää vielä tarkastaa huolellisemmin.

Aamulla saimme myös tietää, että staging-julkaisu oli tehty, joten päädyin tekemään staging-testit aiemmin testaamilleni pienille tiketeille. Tiketeissä ei ollut mitään virheitä, joten hyväksyin ne.

GDPR-palaverissa kävimme läpi aikataulua. Toukokuun puolessavälissä on tarkoitus mennä tuotantoon tilin poiston kanssa, joten nyt on kuukausi aikaa saada ominaisuus tehtyä valmiiksi ja sen jälkeen aloittaa testaaminen. Toivottavaa olisi, ettei testauksessa löytyisi enää suuria virheitä, sillä toukokuun puoliväli tulee nopeasti vastaan. Kävimme myös läpi testitapauksia, joita olimme keksineet lisää. Sovimme, että GDPR-asiantuntijat lisäävät nämä uudet tapaukset TestRailiin ja me testaajat jatkamme testiasiakkaiden etsimistä ja niille tilien tekemistä.

Iltapäivällä tein lisää GDPR-testaukseen tarvittavia testitilejä. Asiakkaille, joilla oli vain päättäneitä tilauksia, jotka olivat päättäneet alle puoli vuotta sitten, oli vaikeuksia saada tilaukset näkymään itsehallintapalvelussa. Palvelussa kuuluisi näkyä vanhat tilaukset kuuden kuukauden ajalta. Luulen, että järjestelmä ei osaa yhdistää asiakasta ja käyttäjätiliä, koska aktiivisia tilauksia ei ole.

Päivä sujui suunnitelmien mukaan. Olen tyytyväinen siihen, että tänään oli paljon tekemistä ja opin myös uusia asioita. Esimerkiksi työkalujen tunteminen helpottaa testaamista, kun tietää, mistä mikäkin tieto tulee. GDPR:stä oppii jokaisella palaverikerralla enemmän ja enemmän. Odotan mielenkiinnolla, saammeko toukokuun puoleen väliin mennessä tilin poiston testattua hyväksytysti.

Torstai 19.4.2018

Torstaille olemme sopineet edellisenä päivänä, että teen SSO-tiimille testauksen yhteen muutokseen. Haluan myös saada GDPR-testitilit valmiiksi ja mahdollisesti luotua dokumentin niistä.

Aamulla pääsin testaamaan SSO-tiimin muutosta, joka liittyi kirjautumiselementtiin. GDPR:n myötä rekisteröitymiseen on tehty muutos, jossa rekisteröitymisprosessiin on lisätty datan keruuseen liittyvä infoteksti, joka käyttäjän tulee hyväksyä. Tämä muutos oli ollut jo tuotannossa A/B-testauksen muodossa. A/B-testauksessa loppukäyttäjille näytetään kaksi erilaista versiota ja heidän käyttäytymisen ja palautteen perusteella päätetään, onko muutos sopiva jäädäkseen. Muutoksen testaus vei muutaman tunnin, sillä kävin sen huolellisesti läpi useammalla selaimella, sekä iPhone ja Android -puhelimilla. Testauksessa ei löytynyt ongelmia.

Perjantai 20.4.2018

Perjantain tavoitteena on aloittaa uuden ominaisuuden testaus. Tällä hetkellä kehityksessä on jakeluhäiriöstä ilmoittaminen. Siinä asiakas pystyy ilmoittamaan, jos hän esimerkiksi jää ilman päivän lehteä. Tarkoituksemme on yhdessä kehityspäällikön kanssa keskustella ensin siitä, miten lähdemme suorittamaan testausta, jonka jälkeen varsinainen testaus alkaa.

Aamulla päätin mielenkiinnosta mennä katsomaan staging-ympäristöä. Huomasin, että aiemmin testaamani brändisivun logo oli kadonnut. Tuotannosta se löytyi juuri niin kuin pitääkin. Kerroin löydöksistäni aiemman tiketin tekijälle. Tänään aamusta oli tarkoitus

tehdä tuotantojulkaisu, joten jos en olisi sattumalta huomannut logon katoamista, olisi virhe saattanut lipsahtaa tuotantoon.

Keskustelimme kehityspäällikön kanssa jakeluhäiriön testauksesta. Jakeluhäiriöön liittyy paljon erilaisia sääntöjä riippuen esimerkiksi asiakkaan asuinpaikasta, kellonajasta ja tuotteesta, josta hän reklamaatiota tekee. Testaus tulee siis suunnitella tarkasti. Sovimme, että minä testaan pienempiä osia jo valmiiksi sillä välin, kun päällikkö rakentaa meille suunnitelmaa ja Excel-pohjaa testaukselle.

Viikkoanalyysi

Viikon aikana opin paljon itsenäisyyttä työtehtävissäni. Osaan nyt luottaa osaamiseeni paljon paremmin. Osaan ajatella testitapauksia monimutkaisesti, sekä löytää uusia näkökulmia testien toteuttamiseen. Olen myös kokenut, että kollegani luottavat enemmän osaamiseeni ja tulevat jopa kysymään apua minulta. Sitä kautta olen saanut rohkeutta omaan työskentelyyn, sekä itseluottamusta. Olen viikon aikana hyvin itsenäisesti testannut palvelun muutoksia, sekä päässyt auttamaan muita tiimejä muutoksissa. Itseluottamuksen myötä olen pystynyt osallistumaan hyvin esimerkiksi testauksen suunnitteluun ja olen pystynyt tuomaan uusia näkökulmia keskusteluun. Olen ylpeä siitä, että kuukauden jälkeen olen oppinut paljon erilaisista järjestelmistä ja kehittämästämme palvelusta. Pystyn nyt työskentelemään itsenäisesti monissa asioissa. Olen myös iloinen siitä, että vaikka olen oppinut jo paljon, ei opittava ole vielä lähellekään loppuaan. Joka päivä löytyy jotain, missä kehittää itseään.

Testaamisessa tällä viikolla ongelmaksi nousi testiasiakkaiden löytäminen. Minulla ei vielä ole pääsyä asiakasjärjestelmään, jonka kautta voisin löytää testiin sopivia asiakkaita. Minulla on kyllä lista tileistä, joita olen aikaisemmin käyttänyt testauksessa, mutta listauksessa ei ole tietoa siitä, mitä tilauksia testitileillä on. Tilaukset saattavat myös olla lyhytaikaisia, jolloin ne saattavat olla jo päättyneitä. Mielestäni tässä voisi kehittyä niin, että testiasiakkaita luotaisiin tuotteittain. Niillä voisi olla aina tietyn tuotteen tilaus käynnissä. Näin testiasiakkaiden etsimiseen ei menisi ylimääräistä aikaa. Tällaisen listauksen ylläpitäminen helpottaisi kaikkia, sillä myös kehittäjät tarvitsevat testikäyttäjää kehittäessään uusia ominaisuuksia. Teimme tällä viikolla kehittäjille ja robottitestauksia varten kaksi testitiliä, jossa on käynnissä niin pitkä tilapäinen osoitteenmuutos tai jakelun keskeytys, kuin on mahdollista. Näillä testikäyttäjillä on helppoa mennä testaamaan asioita, jotka liittyvät juuri näihin ominaisuuksiin. Tätä ideaa voisi laajentaa vielä koskemaan kaikkia tuotteita ja ominaisuuksia.

Yksi ketterän ohjelmistokehityksen kompastuskivistä onkin juuri testaus. Testiympäristöjen ja testidatan luominen ja ylläpitäminen on vaikeaa ja ajantasaisen testidatan levittäminen kaikille projektin osapuolille on haastavaa. Manuaalinen testidatan luominen ja ylläpitäminen on hidasta. Testidatan hallinta tehostaisi testaajien ja myös muiden projektin jäsenien työtä. (Jones 2018.)

Omassa työssäni haluaisin nähdä eräänlaisen testiasiakaspankin käyttöönoton. Siinä me testaajat, jolla on pääsy eri taustajärjestelmiin, pystyisimme etsimään sopivia asiakkaita ja luomaan heille käyttäjätunnukset palveluun, kuten ennenkin. Nämä käyttäjätunnukset voitaisiin kuitenkin kerätä hallitusti samaan listaan, josta jokainen testiasiakkaita tarvitseva pystyisi itse katsomaan itselleen sopivan testikäyttäjän. Jokainen myös pystyisi tarvittaessa muokkaamaan listaa, esimerkiksi jos käyttäjän tilaus on päättynyt tai testikäyttäjä on muuten käyttökelvottomassa tilassa. Toisaalta vaarana on datan yksipuolisuus ja samojen asiakkaiden käyttäminen jokaisessa testissä, mikä ei kuvasta täysin oikean elämän tilannetta. Myös testidatan jakamisen turvallisuus on asia, joka täytyisi ottaa huomioon.

3.4 Seurantaviikko 4

Maanantai 23.4.2018

Maanantain tavoitteena oli jatkaa perjantaisen jakeluhäiriöominaisuuden testausta. Halusin saada testaukset hyvin käyntiin, jotta tämä uusi ominaisuus saataisiin pois tilinpoistominaisuuden alta, joka olisi pian tulossa testattavaksi.

Kehityspäällikkö oli tänään toisella toimistolla työskentelemässä, joten kävimme hänen kanssaan pikaisesti Lync-puhelun aamun alkuun. Kävimme läpi hänen laatimaansa Excel-taulukkoa, jossa oli avattu tarkemmin jakeluhäiriön testausta. Puhelun jälkeen jatkoin testaamista. Aamun aikana oli tilin poisto -ominaisuus tullut testattavaksi. Tämän myötä listalani oli 18 testattavaa asiaa, kun yleensä niitä on noin kolme.

Päivä meni nopeasti yrittäessäni selvittää jakeluhäiriön isoimpia ongelmia. Jakeluhäiriöstä vastannut kehittäjä oli tänään lomalla, joten pääsen kertomaan hänelle ongelmista vasta huomenna. Niitä löytyi jonkun verran, joten tämän ominaisuuden kanssa ei päästä jatkamaan eteenpäin hetkeen.

Välissä testasin muutoksen, joka liittyi istunnon lopettamiseen salasanan vaihdoksen jälkeen. Tässä testauksessa vaikeinta oli se, että salasanan vaihtamisen ja istunnon lope-

tuksen välillä oli 15 minuutin viive. Jouduin siis odottamaan sen ajan, että pystyin todentamaan, että istunto oikeasti lopetettiin.

Tämän päivän suurimpia haasteita oli pitää kaikki asiat hallinnassa. Tänään ja varmasti koko loppuviikolla on niin paljon asioita testattavana, että täytyy suunnitella ajankäyttöä tarkasti. Odotan innolla, että saanko tästä viikosta jotain tärkeitä oppeja jatkoa ajatellen. Stressin ja paineen alla työskentely on usein epämiellyttävää, joten haastan itseäni mielelläni tässä tilanteessa.

Tiistai 24.4.2018

Päivän suunnitelmana oli informoida eilen löytämistäni jakeluhäiriön ongelmista eteenpäin sekä jatkaa jakeluhäiriön ja tilin poiston testausta. Olin jättänyt eilen muutaman testitauksen auki, joten tarkoitus oli suorittaa myös ne loppuun.

Otin aamusta yhteyttä kehittäjiin, jotka olivat jakeluhäiriöominaisuuden tehneet. Ilmoitin ongelmista heille, ja he lupasivat ottaa asian hoidettavakseen. Tämän jälkeen suoritin eilen kesken jääneet testit loppuun. Testit liittyivät tilin poistoon. Olimme eilen tehneet testiasiakkaita, joiden tilaukset lopetimme eiliseen. Eilen testiasiakkaiden tilejä ei pystynyt poistamaan, koska järjestelmä tulkitsee, että tilaukset ovat vielä sen päivän voimassa. Tänään testasin, että onnistuiko poistaminen nyt, kun on seuraava päivä tilauksen loppumisesta. Testi onnistui hyvin.

Päivittäisen palaverin jälkeen pidimme pienen kokouksen, jossa keskustelimme siitä, kuinka tilin poistoa pystyisi varmentamaan. Taustalla tietoa poistuu myös sellaisista järjestelmistä, joihin meillä ei ole pääsyä. Siksi tarvitsemme apua varmistaaksemme, että tilinpoisto toimii halutusti myös niissä järjestelmissä. Eräs järjestelmien asiantuntija lupasi ottaa selvää, kuinka näiden järjestelmien kanssa toimitaan.

Päivällä oli vuorossa GDPR-testaukseen liittyen tapaaminen. GDPR-testauksessa testataan samaista tilin poisto -ominaisuutta, kuin mitä testaan tällä hetkellä. Nyt tehtävissä testauksissa suoritetaan kevyempää testausta, jossa keskitytään toiminnallisuuden toimivuuteen ja visuaalisuuteen. GDPR-testauksessa taas suoritetaan testaus, jossa käydään tilin poisto läpi tarkemmin samalla peilaten sitä GDPR:n vaatimuksiin. GDPR-testauksessa mukana on myös asiantuntijoita, joiden vastuulla GDPR:n toteuttaminen on. Palaverissa sovimme, että tuotamme tänään valmiin listan SAP-järjestelmän testikäyttäjistä.

Lounaan jälkeen tein valmiiksi testaussuunnitelman tilin poistoa varten. Teimme sen yhdessä kollegan kanssa. Kirjoitimme siihen ylös alkuvaatimukset ja odotukset testaukselle, sekä sen, kuinka tilin poisto varmistetaan. Testaussuunnitelman avulla olemme kaikki samalla kartalla siitä, mitä teemme. Toivoisin, että kaikkiin tällaisiin suurempiin kokonaisuuksiin laadittaisiin testaussuunnitelma. Se helpottaisi kaikkien työtä. Sitä kautta niin testaajat kuin kaikki muutkin näkisivät, mitä testaajat ovat testanneet, ja voitaisiin luoda yhteisymmärrys aiheen ympärille.

Keskiviikko 25.4.2018

Keskiviikon tavoitteena oli päästä tilin poiston testauksessa mahdollisimman pitkälle. Eilen tekemämme testaussuunnitelman avulla testaamisen pitäisi olla suhteellisen helppoa. Ohjelmassa oli myös palaveri GDPR-testaukseen liittyen.

Aamulla testasin tilin poistoa. Kävin ensimmäisenä läpi käytettävyyden ja user flow'n eli käyttäjäpolun toimivuutta. Testasin visuaalisuuden yhteneväisyyden ja poiston onnistumisen yleisimmillä selaimilla (Firefox, Chrome, IE11, iOS Safari, Android Selain). IE11 ei osannut näyttää tyylejä oikein, joten loin JIRA:an virhetiketin. Muutoin toiminnallisuus toimi testauksessa oikein, joten kuittasin muutokset onnistuneiksi.

Käytettävyyden lisäksi tilin poiston testauksessa on teknisempi osuus, jossa testataan, lähtevätkö taustajärjestelmistä merkinnät tilin olemassaolosta pois. Tätä varten sain pääsyn API -portaaliin, jossa pystyn luomaan kyselyitä erilaisiin itsehallintapalvelussa käytössä oleviin API-rajapintoihin. Näin pystyn varmistamaan testauksen aikana, että tiedot poistuvat oikein. Mielenkiinnolla odotan API-rajapintojen tutkimista, sillä siinä tarvitaan JSON-osaamista, jota minulla on jo valmiiksi. Aloitan teknisen testauksen todennäköisesti huomenna, sillä minun täytyy luoda sopivia testiasiakkaita, joilla on päättyneitä tilauksia.

GDPR-palaverissa keskustelimme testauksen aikataulusta. Jotta GDPR:n vaatima tarkempi testaus voidaan aloittaa, täytyy meidän tiimin testata ensin omat testimme valmiiksi. Hyväksytyjen testien jälkeen pystymme viemään ominaisuuden staging-ympäristöön, jossa GDPR-testaus tapahtuu. Tällä hetkellä olen tiimistämme ainoa, joka testaa tilin poistoa. Vastuu tuntuu hyvältä ja toivon, että saan testauksen suoritettua tämän viikon aikana, jotta pääsisimme eteenpäin GDPR-testaukseen.

Tänään olen kokenut olevani pätevä työssäni. Vastuuni tilin poiston testauksessa kertoo siitä, että kollegani luottavat minuun ja osaamiseeni. Olen osannut ajatella ja toteuttaa testausta itsenäisesti. Testaukset ovat onnistuneet hyvin ja virheitä on löytynyt. Vaikka

virheet eivät koskaan ole odotettuja, kertoo niiden löytyminen sen, että testaus on suoritettu hyvin.

Torstai 26.4.2018

Torstain suunnitelmana on suorittaa tilin poiston testaus niin pitkälle kuin se on mahdollista. Testasin heti aamusta eilisten tilien poistoa. Testauksessa ilmeni, että markkinointilupa API:n kyselyyn antama vastaus ei näyttänyt siltä, että tilin poistossa luvat olisivat poistuneet, vaikka näin pitäisi käydä. Päivän aikana selviteltiin, että voiko järjestelmässä olla viive niin, että muutos ilmestyisi vasta myöhemmin näkyville. Järjestelmästä vastuussa olevien henkilöiden mukaan muutoksen pitäisi näkyä heti, joten nähtäväksi jää, onko vika itsehallintapalvelun vai markkinointilupajärjestelmän päässä.

Testasin samalla myös SSO-kirjautumiselementin toimivuutta tilinpoiston yhteydessä. Jos tiliä poistaessa on useampi istunto käynnissä esimerkiksi useammalla laitteella tai selaimella, pitäisi niiden sessioiden päättyä, kun tili poistetaan. Testatessa luulin, että kirjautuminen tapahtuisi automaattisesti tietyn ajan jälkeen, minkä takia ajattelin ominaisuudessa olevan virheen, kun näin ei tapahtunutkaan. Keskusteltuani SSO-elementin vastuuhenkilöiden kanssa sain selville, että tämä on haluttu käyttäytyminen. Kirjautuminen ulos tapahtuu vasta siinä vaiheessa, kun palvelussa tehdään jotain sellaista, joka vaatii tiedon hakemista taustajärjestelmistä. Luulemani virhe on siis tarkoituksenmukainen, mikä on hyvä asia, sillä kiireellisen julkaisuaikataulun vuoksi tilinpoistossa ei mielellään saisi löytyä virheitä.

Opin tänään hyvin paljon testauksen aikana. Pääsin selaamaan erilaisia JSON API-vastauksia, mikä oli erittäin mielenkiintoista. Olen opintojen aikana päässyt itsekin ohjelmoimaan API:a hyväksikäyttäen ja JSON-kielellä, joten vanhat opit tulivat nyt hyötykäyttöön. On hienoa nähdä, että koulusta saamat opit toimivat myös tosielämässä. Sain tänään myös kommunikoida monipuolisesti eri tahoille. Itsehallintapalvelun ja sen taustajärjestelmien vastuuhenkilöinä on erilaisia ihmisiä erilaisista organisaatioista, joten kommunikoinnissa on muistettava, kenelle puhuu ja millaiset lähtökohdat hänellä on asian ymmärtämiseen.

Perjantai 27.4.2018

Päivän aloitan testaamalla tilin poistamisen loppuun kehitystiimin testauksen osalta, sekä aloitan GDPR-tiimin kanssa testauksen. Eilen SAP:n eli viimeisen kesken olleen osan integrointi saatiin valmiiksi, joten nyt koko paketti on valmis testattavaksi.

SAP:n osalta tilin poisto onnistui, joten laitoin tilin poiston hyväksytysti eteenpäin niiltä osin kuin se oli mahdollista. Testauksessa en ollut saanut taustajärjestelmäpoistoja varmennettua, joten niiden osalta pitää vielä selvittää, kuinka niiden varmennus onnistuu. Kollegan mielestä tämä ei haittaa, sillä staging-julkaisu pystytään tekemään silti ja jättämään taustajärjestelmien testaus GDPR-tiimille. Tilin poisto oli siis tältä erää käsitelty, kunnes saan lisää tietoa taustajärjestelmien tietojen poistoon liittyvästä varmistamisesta.

Testasin muutaman pienen virhekorjauksen sekä aloitin erään brändin asiakastukisivun ulkoasun päivityksen testausta. Löysin useamman virheen, jotka raportoin edelleen kehittäjälle. Testauksessa ei voi edetä eteenpäin, ennen kuin ongelmat ovat korjattu.

Iltapäivällä keskityin maksutietojärjestelmään ja tilinpoistoon. Sain maksutietojärjestelmätiimiltä pääsyn API:in kehittäjäportaalin kautta, mutta en saanut dokumentaationkaan avulla API-kutsuja toimimaan. Pyysin neuvoa ja ilmeisesti minulta puuttuu vielä testikäyttäjä, jolla API-kutsuja voisin tehdä, ja sen saaminen jäisi maanantaihin.

Viikkoanalyysi

Tällä viikolla on ollut paljon uutta opittavaa sekä vanhan opin tuomista käytäntöön. GDPR:n ja tilin poiston saralla on saanut uutta oppia lyhyessä ajassa taustajärjestelmistä ja niiden toimintatavoista. Olen myös käyttänyt aikaisemmin saamaani tietoa järjestelmien toiminnasta uudenaikaisissa testitapauksissa. Vaikka minulle on jo kertynyt paljon tietoa, niiden soveltaminen uusien ja erilaisten ominaisuuksien testauksissa vaatii omanlaista taitoa yhdistää asioita toisiinsa. Tässä olen onnistunut tällä viikolla, sillä esimerkiksi API:en kanssa työskentely on vaatinut eri attribuuttien synnyn käsittämistä ja yhdistämistä siihen, mitä käyttäjälle näkyvässä ominaisuudessa tapahtuu.

Viikon aikana olen myös ensimmäistä kertaa ollut hyvin kiireinen. Tilin poiston lisäksi jakeluhäiriö oli toinen iso kokonaisuus, joka oli testattavana. Loppuviikosta sovimme, että minä keskityn tilin poistoon ja toinen testaaja hoitaa jakeluhäiriön testausta siihen asti, kunnes itselleni vapautuu aikaa. Jouduin tänään ensimmäistä kertaa kieltäytymään työtehtävistä. Minulle on usein ollut niin työelämässä kuin vapaa-ajallakin ongelmana sanoa ei mielenkiintoisille projekteille ja työtehtäville, vaikka tietäisin, ettei aikani ja jaksamiseni riittäisi kukaan niihin. Tähän aion kiinnittää erityistä huomiota seuranta-ajalla. GDPR:n aikataulun tuomat paineet ovat myös tuntuneet työssä. Vaikka aikaa on vielä ihan hyvin, tunnen silti itse luovani itselleni paineita nopeasta edistymisestä. Nopeus ja paine saattavat koitua myös ongelmaksi, sillä jos testausta suoritetaan kiireellä, voi lopputulos olla huolimatonta.

Työtehtävistä suoriutumisen näkökulmasta opin tällä viikolla sen, että hyvin suunniteltu on todella puoliksi tehty. Tilin poistoa varten laatimamme testaussuunnitelma oli erinomaisen hyödyllinen. Tästä oppineena aion varmasti jatkossa käyttää samanlaista testaussuunnitelman tekoa myös muissa testauksissa. Pienempien virhekorjausten tai muutosten testauksessa se ei ole välttämätöntä, mutta suurissa kokonaisuuksissa se helpottaa työskentelyä. Suunnitelmassa voidaan ottaa kantaa alkutilanteeseen, eli siihen minkälainen testissä käytettävän asiakkaan alkutilanne on tilauksien ja järjestelmässä olevien muiden tietojen suhteen, testauksen suorittamiseen, eli miten testauskäytännössä suoritetaan ja missä järjestyksessä, sekä testauksen oletettuun lopputulokseen. Suunnitelman pohjalta on helpompaa etsiä testiasiakkaat sekä varsinaisen testauksen suorittaminen helpottuu, kun varsinainen aivotyö on tehty etukäteen.

Graham, Van Veenendaal, Evans & Black (2009) määrittelevät, että testaussuunnitelmasa kuuluu käsitellä testauksen laajuus, käytettävissä olevat resurssit ja testauksen aikataulu, testattavat asiat ja ominaisuudet, testustehtävät, testauksen tekijät, testiympäristö, testien suunnittelussa käytetty tekniikka, testauksen aloituksen ja päättämisen vaatimusmäärittely sekä perustelut sille, miksi testaussuunnitelma on määritelty sellaiseksi kuin se on. Omassa työssäni testaussuunnitelmaa ei tehdä näin kattavasti, vaan suunnitelmassa otetaan lähinnä kantaa testitapauksiin. Suunnitelmaa ei yleensä ole tapana kirjoittaa ylös, paitsi silloin, kun testattava asia on niin monimutkainen kokonaisuus, että testauksen onnistuminen sitä vaatii. Silloinkin suunnitelma on lähinnä testausta helpottavien visuaalisten raamien rakentamista Exceliin esimerkiksi taulukkomuodossa. Uskon, että tarkemman testaussuunnitelman hyödyntäminen omassa työssäni voisi helpottaa prosessia. Suunnitelmaa ei välttämättä tarvitsisi tehdä niin kattavasti, kuin edellä on määritelty, mutta joitain asioita olisi hyvä kirjata ylös. Itse kokisin hyödylliseksi testattavien asioiden määrittelyn, testiympäristön kirjaamisen, sekä testauksen aloituksen ja päättämisen kriteerien määrittelyyn.

Oman työn arvostus ja työyhteisöltä saama tunnustus työstä on ollut oleellinen osa työskentelyä tällä viikolla. Olen saanut hyvää palautetta kollegoilta työstäni ja kekseliäisyydestäni ongelmien ratkaisussa. Palautteen avulla osaa arvostaa omaa työtänsä ja taitojansa enemmän. Näin työsuhteen alussa ja kuukauden työnteon jälkeen on hyvä tietää, että on työyhteisön mielestä oppinut niitä taitoja, joita työssä tarvitaan. Palautteesta saa rohkeutta omaan työskentelyyn ja luottoa osaamiseensa. Tällä hetkellä olen luottavaisin mielin tulevista viikoista. Vaikka edessä on paljon työtä GDPR:n ja muiden tulevien ominaisuuksien kanssa, uskon päivä päivältä enemmän taitoihini ja siihen, että pystyn selviämään työssäni jatkossa.

3.5 Seurantaviikko 5

Maanantai 30.5.2018

Maanantaina suunnitelmana on yhdessä GDPR-asiantuntijan kanssa aloittaa GDPR:n näkökulmasta tilin poiston testaus. Sitä ennen teen vielä valmiiksi SAP-pohjaiset testitilit, jotka olin saanut perjantaina hoidettavaksi. Nähtäväksi jää, pääsemmekö GDPR-asiantuntijan kanssa aloittamaan tänään testausta, sillä staging-julkaisua emme ole saaneet tehtyä vielä.

Päivän aikana tilanne ei näyttänyt hyvältä julkaisun suhteen, sillä kehitysympäristössämme oli paljon virheitä, joilla emme olisi halunneet vielä siirtyä staging-ympäristöön. Päätimme kuitenkin, että GDPR-testien vuoksi staging-julkaisu on pakko tehdä. Täytyy vain tiedottaa hyvin muille tiimeille, että staging-ympäristön sisältämät asiat eivät ole tällä hetkellä tuotantokelpoisia, joten tuotantojulkaisua ei saa tehdä.

Iltapäivällä selvitin lisää maksutietojärjestelmäasiaa. Tällä hetkellä ei näyttänyt siltä, että tilin poistossa käytettävä API-kutsu, jolla maksutiedot poistetaan, välittyisi oikein maksujärjestelmään. Kävimme samanaikaisesti Latviassa sijaitsevan maksujärjestelmän kehittäjän kanssa poistoa läpi niin, että minä poistin tilin ja samalla hän katsoi järjestelmistään, tuliko kutsua perille ja tuliko virheviestejä. Mitään ei kuitenkaan hänen mukaansa näkynyt, joten ongelma saattaa olla meidän puolellamme.

Staging-julkaisu saatiin tehtyä iltapäivällä, joten testaaminen pääsee alkamaan keskiviikkona. Suunnittelimme hieman GDPR-asiantuntijan kanssa keskiviikon toimintasuunnitelmaa. Päivä ei ollut täysin odotusten mukainen, mutta tilanne näyttää nyt iltapäivällä hyvältä. Staging-julkaisua ei tarvitse enää odotella, joten pääsemme vihdoinkin ja viimein testaamaan siinäkin ympäristössä.

Tiistai 1.5.2018

Pyhäpäivä, ei työskentelyä.

Keskiviikko 2.5.2018

Tänään tavoitteena on vihdoinkin päästä GDPR-testauksen pariin. Taustajärjestelmien toimivuus täytyy vielä varmistaa, ennen kuin voimme testata poistettuja tilejä, mutta ennen sitä voimme käydä aktiivisten tilausten käyttäjätunnukset läpi.

Aamulla selvisi, että maksutietojärjestelmästä tietojen poistossa oli virhe itsehallintapalvelussa. Virhe täytyy korjata, ennen kuin on mahdollista jatkaa poistojen testausta. Markkinointilupajärjestelmästä ei ole vielä kuulunut mitään, koska heidän vastuuhenkilönsä ovat hyvin vaikeasti tavoitettavissa. Sovimme iltapäivälle kokouksen, jossa paikalla on markkinointilupajärjestelmän asiantuntijat, sekä itsehallintapalvelun puolelta järjestelmäasiantuntijoita. Palaverissa kävisimme reaaliaikaisesti läpi tilin poistoa ja sitä, näkyykö markkinointijärjestelmän puolella mitään viitteitä poistokutsusta ja jääkö se virheisiin.

Iltapäivällä aloimme viimein käydä GDPR-testitapauksia läpi. Aloitimme testauksen tileillä, joilla on aktiivisia tilauksia. Testejä suorittaessani huomasin virhetapauksen, jossa asiakas, jolla on aktiivisia tilauksia, pystyi poistamaan tilinsä, jos tilauksien hakemisessa oli ongelmia. Silloin tilauksien määräksi näytetään nollaa, mikä mahdollistaa poiston. Näin ei saisi tapahtua, sillä asiakkaan, jolla on aktiivisia tilauksia tilillään, ei pitäisi pystyä poistamaan sitä. Muutoin testitapausten suorittaminen on manuaalista ja yksitoikkoista työtä. Suoritin kaikki testitapaukset, jotka olimme tänä päiväksi suunnitelleet läpikäytäväksi.

Päivä on mennyt hyvin. Saimme selvyuden taustajärjestelmien varmistamiseen, joten nyt testaamisen puolesta asiat ovat toistaiseksi hyvin. Töitä riittää, enemmänkin kuin ehtii tehdä. Työtehtävät tällä viikolla ovat mielenkiintoisia, joten odotan innolla loppuviikkoa.

Torstai 3.5.2018

Tänään aloitan päivän testaamalla itsehallintapalvelun muutoksia stagingissa. Toivomme myös, että pääsemme testaamaan tilien poistoa, mutta sitä varten tarvitsemme vielä maksutietojen poiston korjauksen sekä keinon markkinointilupien poiston varmentamiseen itse, ettemme joudu kysymään jokaisen poiston kohdalla heiltä, oliko poisto onnistunut.

Iltapäivällä maksutietojen poiston toimivuuteen tarvitsemamme muutos oli tullut, joten pääsin vihdoinkin varmistamaan sen toimivuuden. Otin yhteyttä latvialaiseen maksutietojärjestelmän asiantuntijaan, joka antoi minulle vahvistuksen sille, että nyt maksutiedot poistuvat tilin poiston jälkeen. Saimme myös markkinointilupatiimiltä ohjeet, jolla varmistaa järjestelmästä markkinointilupien poistuminen, joten näiden kahden asian myötä olemme valmiita aloittamaan GDPR-testauksen tilinpoisto-osuuden.

Päivä kului pienempien muutosten testauksessa ja ongelmien ratkomisessa. Testauksessa ilmeni muutamia ongelmia, jotka olivat vakavuusluokaltaan niin pieniä, että päätimme jättää niiden korjaamisen myöhemmälle. Ongelmat liittyivät tyyleihin. Myös SSO-istunnon

kanssa oli epäselvyyksiä, kuinka sen päätyminen tilin poiston jälkeen tapahtuu, mutta keskustelemalla ongelmat läpi saimme selvyyden asiaan.

Päivä oli onnistunut. Saimme testaukset siihen kuntoon, että olemme nyt valmiita tekemään huomenna staging-julkaisun ja maanantaina tuotantojulkaisun, jos saamme testauksen tehtyä ajoissa.

Perjantai 4.5.2018

Perjantaina on tarkoitus tehdä staging-julkaisu, jonka jälkeen toivon saavani GDPR-testauksen sekä itsehallintapalvelun staging-testauksen tehtyä niin, että maanantaina pystytään tekemään tuotantojulkaisu. GDPR:n osalta tämän päivän aikana minulla on mahdollisuus tehdä testaus kokonaan loppuun, jos aika vaan riittää. Toivon pääseväni mahdollisimman pitkälle testauksessa niin, ettei viikonlopun jälkeen tarvitse heti aamulla tehdä kiireessä viimeisiä testauksia.

Odotellessani staging-julkaisua suoritin työntekijöille tarkoitetut verkkokurssit, joissa käsiteltiin muun muassa eettistä ohjeistoa, tietosuojaa ja -turvaa sekä lahjontaa ja korruptiota. Kurssit sain läpäistyä onnistuneesti ja paljon uuttakin tietoa jäi päähän esimerkiksi datan käytöstä media-alalla.

Staging-julkaisu saatiin tehtyä ja ryhdyin testaamaan tilinpoistoja. Pian kuitenkin huomattiin, ettei järjestelmään mene markkinointilupien poisto oikein. Kävi ilmi, että toisessa järjestelmässä suoritettiin ajoja, jotka toivat pienen viiveen poiston menemiseen markkinointilupajärjestelmään. Odottelin ajon loppumista, jotta testauksen tulokset olisivat luotettavat. Kun ajo oli päättynyt, jatkoin testejä eteenpäin. Jätin testaamatta sellaiset tilinpoistot, jossa poistettaisiin myös maksutietoja, koska latvialaisilla oli tänään lomapäivä. Tarvitsen heiltä varmistuksen maksutietojen poistoon, sillä en pysty näkemään sitä itse mistään.

Päivä sujui hyvin, vaikken päässykään alkuperäiseen tavoitteeseeni. Testauksessa en ehtinyt pääsemään tarpeeksi pitkälle, sillä staging-julkaisu viivästyi iltapäivälle. Uskon kuitenkin, että testaukset saadaan maanantain aikana tehtyä.

Viikkoanalyysi

Tällä viikolla työskentely on ollut erilaista kuin aiemmilla viikoilla. Olen työskennellyt suurimman osan ajasta GDPR-testauksen parissa. Suoritan GDPR-testausta ainoana itsehallintapalvelun kehitystiimistä, yhdessä GDPR-testausasiantuntijan kanssa. On ollut mielen-

kiintoista työskennellä vähän erilaisissa työtehtävissä ja katsoa asioita erilaisesta näkökulmasta. Useiden itsehallintapalvelussa käytettyjen taustajärjestelmien kehitys on muual-
la kuin yrityksessämme, joten olen kommunikoinut useaan suuntaan eri asioista.

Viikon aikana huomasin myös kiireen vaikutuksen työhön. GDPR-asetuksen myötä on kiire saada järjestelmät toimimaan sen mukaisesti. Tilin poistosta on löytynyt jonkun ver-
ran virheitä, joita on kiireesti yritetty paikata. Kiireessä asioiden tekeminen tuo aina epä-
huolellisuutta työhön. Oman tekemisen kannalta viikko oli erikoinen, sillä vaikka kiire oli
suuri, niin odottelua oli myös paljon. Löytäessäni virheitä jouduin odottelemaan niiden
korjausta ja julkaisua. Testauksessa olleiden ongelmien vuoksi testaustakaan en päässyt
suorittamaan niin vaivattomasti kuin olisin toivonut.

GDPR-testauksessa käytämme TestRail-nimistä testaushallintaohjelmaa. Emme käytä
kehitystiimin sisäisen testauksen apuna minkäänlaista ohjelmistoa. Raportointiin käytäm-
me Exceliä, ja näitä dokumentteja hyödynnämme lähinnä itse, eikä näitä esitellä kenelle-
kään. Testien tulokset ilmoitetaan JIRA-tehtävähallintaohjelmistossa, jossa laitamme
hyväksytyyn testauksen läpikäyneen tehtävän, eli muutoksen, eteenpäin. TestRail oli siis
mielenkiintoinen uusi työkalu. Sen käyttö helpotti testausta. GDPR-asiantuntija oli jo val-
miiksi kirjoittanut erilaisia testejä ja testitapauksia työkaluun, joten jäljelle jäi vain testata
niiden mukaisesti. Tämä liittyy läheisesti testaussuunnitelmien luontiin, joita kaipailisin
muihin testauksiin.

TestRail, kuten muutkin testauksenhallintatyökalut, auttavat testitapausten hallinnoinnissa,
ja testauksen suunnittelussa ja aikataulutuksessa. Niiden avulla nähdään testauksen sen
hetkinen tilanne ja pystytään luomaan raportteja testauksen suorituksesta. Testauspro-
sessin lisäksi hyöty näkyy myös testitapausten suunnittelussa, sillä kaikki testitapaukset
kirjoitetaan ylös työkaluun. Tämä tarkoittaa myös sitä, että kaikki sinne lisätyt tapaukset
ovat käytettävissä myös tulevaisuuden testauksissa. Sen myötä testausten suunnittelu
helpottuu, sekä prosessista tulee tehokkaampi, kun kaikkia testejä ei tarvitse suunnitella ja
mieltä uudelleen. Työkalu auttaa visualisoimaan testauksen, mikä helpottaa muitakin pro-
jektin osapuolia ymmärtämään, missä vaiheessa testauksessa ollaan. Työkalun käytölle ei
oikeastaan ole haittoja, mutta testihallintatyökalu on yksi työkalu lisää usein jo valmiiksi
mittaviin työkalupakkeihin. (Mette 2008, 371.)

Omassa työssäni tällaisesta testihallintatyökalusta olisi paljonkin hyötyä. Projektimme
työntekijöistä suurin osa on joko konsultteja tai määräaikaisia, eli he lähtevät jossain vai-
heessa tietoinen pois yrityksestä. Testihallintatyökalu olisi yksi keino saada ainakin osa
testausinformaatiosta jäämään yritykseen, vaikka ihmiset lähtisivät. Sen avulla tulevai-

suudessa, kun palvelua taas uudistetaan tai korjataan, pystyisivät uudet toimijat näkemään selvästi, miten testausta on suoritettu. Myös ylläpitovaiheessa testeistä näkisi selvästi, miten palvelun kuuluisi toimia.

Tärkeimmät oppimani asiat tällä viikolla liittyivät erilaisten järjestelmien toimintoihin. Yrityksellä on käytössä useita järjestelmiä, joiden tarkoitus ja niiden väliset keskusteluyhteydet ovat olleet asioita, joista en ole vielä paljon tiennyt, kuten olen aikaisemmillä viikoilla maininnut. GDPR-testauksen ja tilin poiston toiminnallisuuksien kautta olen saanut paljon lisää ymmärrystä järjestelmistä. API-portaalin pääsyn, API-kutsujen ja -vastausten myötä olen oppinut paljon siitä, miten järjestelmät toimivat. Näiden oppien ansiosta tulevat testaamiset helpottuvat. Olen myös saanut vihdoin pääsyn kaikkiin työssäni tarvitsemiin järjestelmiin. Nyt pystyn myös itse etsimään testiasiakkaita asiakasjärjestelmistä, mikä helpottaa oman työni lisäksi muiden työtä. Muilta tiimiläisiltä tulee usein pyyntöjä testiasiakkaista, sillä niitä tarvitsevat myös suunnittelijat ja kehittäjät. Nyt pystyn helpottamaan muiden testaajien työtaakkaa sillä, että pystyn itse toimittamaan testiasiakkaita muille.

Olen tällä viikolla pohtinut myös urani tulevaisuutta. Tämän työpaikan myötä olen kiinnostunut jatkamaan uraani testaajana. Tahtoisin syventää tietämystäni myös testausautomaation suhteen. Itsepalveluportaalin testauksessa on käytössä robottitestejä, mutta ne eivät ole meidän manuaalisen testaajien vastuulla, vaan kehittäjät kirjoittavat testinsä itse. Haluaisinkin päästä näkemään, millaisia robottitestejä meillä käytetään ja oppia myös itse kirjoittamaan niitä. Tulevaisuuden kannalta testausautomaatitietämyksestä olisi paljon hyötyä. Robottitestien ja manuaalisen testauksen kanssa ei ole juurikaan koordinoitua suhteen, mitä robotit ja manuaaliset testaajat testaavat. Tässäkin saattaisi olla kehittämisen varaa, sillä myös robottitestien suunnittelussa voitaisiin hyödyntää meidän testaajien osaamista ja näkökulmia. Seuraavilla viikoilla yritänkin päästä tutkimaan robottitestejä ja sitä, millä tekniikalla ne on toteutettu ja miten ne on kirjoitettu.

3.6 Seurantaviikko 6

Maanantai 7.5.2018

Päivän tavoitteena on suorittaa GDPR-testaukset loppuun. Samalla hyväksyn tilin poistominaisuuden, jonka jälkeen voimme mahdollisesti tehdä tuotantojulkaisun.

Aloitin päivän jatkamalla GDPR-testauksia. Iltapäivään mennessä TestRail -testaustyökalu näytti, että 90 % testeistä oli valmiita. Kahdeksan testiä oli vielä jäljellä, joihin liittyi maksutietoja, joten niiden testaus järjestetään yhdessä latvialaisten kehittäjien kanssa. Testaukset ovat siis hyvällä mallilla ja tänään saamme varmasti tämän osuuden valmiiksi.

Loppupäivän aikana sain testit suoritettua loppuun. Tämän jälkeen keskustelimme yhdessä GDPR-asiantuntijan kanssa seuraavista toimenpiteistä. Odotamme, että muutamat ulkonäölliset muutokset tulevat testattavaksi, jonka jälkeen teemme toisen testien ajon, jossa testaamme ulkoasumuutokset ja vielä kertaalleen lyhyesti toiminnallisuudet.

Päivä onnistui erinomaisesti. Sain tehtyä testit hyväksytysti ilman ongelmia. Tämän myötä olemme GDPR:n suhteen aikataulussa, vaikka muutamia ongelmia aiemmin olikin.

Tiistai 8.5.2018

Tiistaina toivon saavani testattavaksi eilen mainitsemani ulkoasu- ja tekstimuutokset. Kun saan ne testattua dev-ympäristössä, voidaan toteuttaa staging-julkaisu, jonka jälkeen pääsen testaamaan GDPR-testauksen toisen testiajon. Tämän jälkeen testauksen pitäisi olla omalta osaltani valmista.

Huomasin heti töihin tullessani, että tekstimuutos oli jo tullut testattavaksi, joten testasin sen heti. Muutoksessa ei ollut ongelmia, joten annoin ensimmäisen hyväksynnän. Tämän jälkeen testasin luottokorttitilaukseen liitetyn tilin poistoa. Tilin poisto onnistui niin kuin piti, eli ilman ongelmia.

Tällä hetkellä tekemistä on vähemmän, joten päätin tehdä dokumentin tilin poiston testauksesta. Kerron dokumentissa, mitkä taustajärjestelmät pitää tarkistaa tilinpoiston yhteydessä ja kuinka ne tarkistetaan. En tiedä tarvitseeko kukaan tätä dokumenttia, mutta dokumentaatio on myös hyvää harjoitusta itselleni.

Päiväpalaverin aikana sain tietää, että myös ulkonäkömuutokset tilinpoistoon oli valmiina testattavaksi. Muutoksessa lisättiin latausikoni poistoon kertomaan siitä, että poisto on käynnissä, vaikka siinä kestääkin jonkin aikaa. Testasin muutoksen ja se näytti hyvältä, joten hyväksyin muutoksen.

Päivä sujui hyvin. Lähes kaikki odottamani muutokset tulivat testattavaksi, joten ehkä jo huomenna saamme staging-julkaisun tehtyä ja GDPR-testauksen toisen ajon suoritettua.

Keskiviikko 9.5.2018

Toiveissani tänään on päästä suorittamaan GDPR-testauksen toinen ajo. Sitä ennen tarvitaan yhden tyylimuutoksen testaus sekä staging-julkaisu.

Aamulla töihin tullessani huomasin, että tyylimuutos oli tullut testattavaksi. Testasin sen heti, jotta saisimme staging-julkaisun mahdollisimman pian tehtyä. Tämän jälkeen aloin tekemään testiasiakkaita stagingissä tehtäviä testauksia varten. Pyysin eilen kollegaltani SAP-asiakkaita, joilla on päättäneitä tilauksia. Sain asiakkaat, joten nyt teen heille käyttäjätilit. Tilien luonnissa ei ollut ongelmia.

Tilien luonnin jälkeen jäin odottelemaan staging-julkaisua. Sain latvialaiselta kehittäjältä viestin, että dev-ympäristössä onkin vielä yksi muutos, joka täytyy testata ennen staging-julkaisua. Tämä tiketti kuuluu kollegalleni, joten ilmoitin hänelle, että muutos täytyisi testata mahdollisimman pian. Staging-julkaisu saatiin tehtyä iltapäivän puolella, ja aloin heti testaamaan toista GDPR-testiajtoa. Ajossa oli 13 testiä, jotka sain noin tunnissa testattua läpi. Ongelmia ei tullut eteen, joten GDPR:n suhteen näyttää hyvältä ja olemme edelleen aikataulussa.

Päivä onnistui hyvin. GDPR:n testaus on tehty onnistuneesti. Toivon, että voin pian irroitautua GDPR:stä ja palata täysin takaisin itsehallintapalvelun testaukseen.

Torstai 10.5.2018

Pyhäpäivä, ei työskentelyä.

Perjantai 11.5.2018

Tänään suunnitelmana on tehdä sisältömuutoksia. Näitä en ole aiemmin päässyt tekemään itsenäisesti, joten odotan innolla, kuinka helposti tehtävät sujuvat. Ohjelmassa on

parin kiireisen muutoksen tekeminen, jotka liittyvät asiakasetujen muutoksiin ja virheellisiin linkkeihin. Perehdyn myös kolmanteen muutokseen, jossa rakennetaan kesäetuja varten sivuja.

Aloitin tekemällä kiireisimmät muutokset. Niissä ei mennyt kauaa, sillä toisessa piti vain poistaa HTML-tiedostosta yksi osa ja toisessa piti vain vaihtaa linkki kahteen paikkaan. Vaikeinta tässä osuudessa oli muistaa, mihin päivitetty tiedostot pitää laittaa pilvipalvelussa. Näiden muutosten jälkeen perehdyin kesäetu-sivuihin. Suurin työ kesäetu-sivuissa on useamman edun uudelleen järjestely, mutta sekään ei ollut vaikeaa. Kesäetu-sivuista puuttui vielä ingressitekstit ja otsakekuvat, joten jouduin jättämään näiden muutosten teon myöhemmälle. Sisältömuutokset ovat mielenkiintoisia ja erilaisia tavanomaisista työtehtävistä. Varsinkin minun ohjelmointitaustallani on hauskaa päästä välillä itse toteuttamaan asioita, vaikka sisältömuutokset ovat aika yksinkertaisia.

Kollegani pyysi minua tekemään tilin poistosta ohjeistuksen kuvankaappauksineen siitä, mitä poistossa käyttäjän näkökulmasta tapahtuu ja missä järjestyksessä. Tällaisten ohjeistusten ja raporttien tekeminen on mukavaa, sillä ne palauttavat mieleen käyttäjän näkökulman. Ohjeistusta jaetaan myös useammalle eri taholle, joilla on erilaiset lähtökohdat. Ohjeistuksen tekeminen aiheesta, jota itse on tuijotellut parin viikon ajan tiiviisti ihmisille, joille asia on uusi, oli mukava piristys ja muistutus kommunikaation tärkeydestä.

Vaikka päivä oli hiljainen ja työtehtäviä oli vähän, koen silti, että pienetkin GDPR-testauksesta poikkeavat työtehtävät piristivät viikkoa hieman. Tästä syystä sanonkin, että päivä oli erittäin onnistunut.

Viikkoanalyysi

Viikon aikana olen huomannut, että pitkään samojen työtehtävien äärellä työskentely saattaa puuduttaa, mutta uusien mielenkiintoisten tehtävien lisääminen työpäiviin auttaa pitämään motivaatiota yllä. GDPR-testauksessa testitapaukset ovat hyvin samankaltaisia ja niiden toistaminen 30 kertaa ei tuo mielenkiintoisia käänteitä työpäivään. Onneksi joistain testitapauksista löytyi pieniä ongelmia, joiden kanssa aivoja pääsi käyttämään. Lisäksi perjantain sisältömuutokset toivat aivan uusia työtehtäviä, joita en ole ennen päässyt tekemään, mikä lisäsi motivaatiota. Olen myös iloinen siitä, että vaikka omat työtehtäväni ovat enimmäkseen yksinkertaisia ja helppoja, on työilmapiiri sellainen, joka tukee itsensä haastamista muissakin kuin omissa työtehtävissä. Vaikka olenkin testaaja, olen myös saanut ehdotella ratkaisuja ongelmiin, joita olen löytänyt testausta tehdessä. Ohjelmointiosaamisen myötä kykenen miettimään käyttöliittymässä esiintyviä ongelmia myös ohjel-

moinnin kannalta ja pohtimaan, mikä osa koodissa tai taustajärjestelmissä voisi aiheuttaa ongelman. Jatkossa voisin miettiä, onko olemassa keinoja, joilla toistuvia ja yksinkertaisia työtehtäviä pystyisi tekemään mielenkiintoisemmaksi.

Tällä viikolla olen myös huomannut, kuinka oma asenteeni työntekoon on kohdillaan. Viikon aikana on tullut tilanteita, joissa projektinjohtaja on tullut ilmoittamaan minulle asiasta, joka pitäisi tehdä, ja johon olen pystynyt vastaamaan asian jo olevan hoidettu. Tiimin jäseniltä onkin tullut kiitosta oma-aloitteellisuudestani ja nopeasta oppimiskyvystä. Uskonkin, että nämä ominaisuudet ovat ehdottomasti vahvuuksiani työelämässä. Haluan olla aina kartalla siitä, mitä ympärilläni tapahtuu ja missä vaiheessa projekti on. En pidä epä-tietoisuudesta varsinkaan silloin, kun informaatiota olisi helposti saatavilla.

Kehitettävää työskentelytavoissani on kommunikaatiossa, sillä välillä unohdan, ettei ihmisillä ole samaa tietoa kuin mitä minulla on, ja saatan jättää jotain olennaista kertomatta. Toinen asia, jossa voisin parantaa toimintatapojani, on kieltäytyminen työtehtävistä. Vaikka tässä työssä en ole vielä tilanteeseen törmännyt, jossa minulla olisi liian paljon tehtävää, tunnistan silti itsessäni sen puolen, joka innostuu kaikista projekteista ja haluaa olla monessa mukana. Tämä voi johtaa tilanteeseen, jossa aika ja jaksaminen eivät yksinkertaisesti riitä ja on karsittava tehtäviä. Tämän voisi välttää huomioimalla oman aikataulun sisällön ja ymmärtämällä sen, että kaikessa mielenkiintoisessa ei tarvitse olla mukana.

Viime viikon analyysissä ilmaisin kiinnostukseni robottitestausta ja testiautomaatiota kohtaan. Testiautomaatio on siis testien suorittamista erilaisten työkalujen avulla automaattisesti (Carabas 2017). Pyysinkin kehittäjää näyttämään minulle, miten testiautomaatiota käytetään projektissamme. Hän kertoi, että testausta suoritetaan aina, kun julkaisu tehdään staging- ja tuotantoympäristöön. Niiden avulla varmistetaan, etteivät uudet muutokset ole rikkoneet aiemmin tehtyjä, valmiita ominaisuuksia.

Testauksen suurimpia hyötyjä ovatkin usein toistuvien testausten läpiajaminen. Testien ajaminen on nopeaa, niitä voidaan aikatauluttaa ja kerran kirjoitettu testi pysyy samanlaisena, ellei sitä muuteta, eli tulokset ovat vertailukelpoisia. Testiautomaatio on parhaimmillaan juuri regressiotestauksessa, eli vanhojen ominaisuuksien toiminnan varmistamisessa uutta ominaisuutta tehtäessä. Myös logiikkaan liittyvien testausten suorittaminen on helppo siirtää automaation tehtäväksi. Automaattinen testaus ei ole halvempaa kuin manuaalinen testaus, eikä testausautomaatiolla pystytä korvaamaan täysin manuaalista testausta. Testiautomaation tarkoitus on täydentää testausprosessia. Testiautomaatio vaatii suunnittelua, valvontaa ja hallintaa. (Carabas 2017.)

Projektissamme hyödynnämme tällä hetkellä automaatiota vain regressiotestauksen osalta. Voisimme laajentaa automaatiota myös auttamaan erilaisten selainten ja monimutkaisimpien logiikoiden testaukseen. Teemme usein monimutkaisia ominaisuuksia, joihin liittyy paljon erilaisia liiketoimintasääntöjä ja taustajärjestelmärajotteita, jotka luovat sääntöviidakon, jota on vaikea testata manuaalisesti.

3.7 Seurantaviikko 7

Maanantai 14.5.2018

Sain perjantaina tietää, että osallistun vielä GDPR-testauksen kolmanteen vaiheeseen, jossa testataan SSO-istunnon päättymistä muissa yrityksen digitaalisissa palveluissa. Tänään tavoitteena on saada tämä testaus etenemään ja luoda testausta varten testi-asiakkaille tilit.

Aloitin päivän tarkistamalla, oliko perjantaista kesäetu-sivua varten tullut ingressi- ja yläkuvamateriaalit. Materiaalit eivät olleet vielä saatavilla, joten siirryin tekemään testitilejä. Kollegani on etsinyt minulle SAP-asiakkaita, joilla on päättäneitä tilauksia. Tein näille asiakkaille tilit.

Päivä oli rauhallisempi kuin olin kuvitellut, mutta onnistui silti hyvin. Sain valmisteltua tulevia testauksia pitkälle.

Tiistai 15.5.2018

Tänään tavoitteena on saada kesäetu-sivut valmiiksi sekä päästä aloittamaan GDPR-testausta. Kesäetu-sivujen määräpäivä on tänään, joten toivon, että tarvittavat materiaalit ovat saatavilla. GDPR-testauksen testiasiakkaat ja heidän tilinsä eivät ole vielä täysin valmiita, joten toivon saavani nekin tehtyä ennen testauksen aloittamista.

Päiväni alkoi kesäetusivujen loppuun tekemisellä. Lähes kaikki materiaalit olivat saapuneet, joten sain tehtyä melkein kaiken valmiiksi. Vielä yhdelle asiakasetusivulle tarvitaan yläkuva. Sivujen lisäksi tein tuotteiden asiakasetu-sivuille noston, jolla mainostetaan kyseisiä kesäetusivuja.

Näiden jälkeen jatkoin testitilien tekemistä. Jouduin pyytämään neuvoa tilausten linkittämisessä, sillä jostain syystä asiakkaiden linkitys itsehallintapalvelussa ei onnistu silloin, kun asiakkaalla on vain päättäneitä tilauksia. Sain kuitenkin apua ja opin, miten ongelman voi ratkaista. Sain lounaaseen mennessä kaikki testitilit valmiiksi.

Pidimme GDPR-testaukseen liittyen palaverin yhdessä yhden digipalveluista vastaavan henkilön kanssa. Palaverin tavoitteena oli selvittää, kuinka tilin poistoa pystytään näiden palveluiden kanssa testaamaan. Saimme ohjeeksi lähettää listan poistettavista tileistä, jotka lähetinkin heti palaverin jälkeen. Hän vahvisti, että löysi tilit järjestelmästä, ja antoi

luvan poistaa tilit. Myöhemmin sain varmistuksen siitä, että tilit olivat poistuneet oikein, mikä tarkoittaa, että testi on hyväksytty.

Päivä onnistui hyvin. Sain tehdä monipuolisesti erilaisia työtehtäviä, mikä pitää mielen virkeänä. Pääsin myös tavoitteeseen testitilien kanssa ja ne ovat nyt valmiita käyttöön. Sisällön osalta en vielä saanut kaikkea valmiiksi, mutta luulen, että viimeistään huomenna asia on kunnossa.

Keskiviikko 16.5.2018

Tänään tavoitteena on saada kesäetu-sivut tuotantoon, sillä tänään on sen lehden ilmestymispäivä, jonka välissä on mainos kesäeduista, joten sivujen saaminen tuotantoon on tärkeää. Yritän myös tänään auttaa kollegaa jakeluhäiriön testauksessa.

Aamulla kävin kysymässä kesäetu-sivujen pyynnön tehneeltä kollegalta, että saako sivun jo laittaa julkiseksi. Samalla mainitsin toisessa kesäetu-sivussa olleesta ongelmasta kuvan kanssa, ja pyysin uutta kuvaa. Kesäedut sai laittaa julkiseksi ja teinkin niin heti ja jäin odottelemaan uutta kuvaa toista sivua varten. Myöhemmin uusi kuva toimitettiin minulle, jonka jälkeen tein kesäetu-sivun valmiiksi ja vein hyväksynnän jälkeen tuotantoon.

Iltapäivällä yritin testata jakeluhäiriöominaisuuden ensimmäistä osaa helpottaakseni kollegan työmäärää. Päätin kuitenkin keskeyttää testauksen, koska kollegani on testannut sitä enimmäkseen yksin ja hän tietää enemmän asiasta. Kollegani on testannut jakeluhäiriötä paljon ja tietää sen ominaisuuksista ja säännöistä, kun taas minä joutuisin aloittamaan lähes nollasta. Olen kuitenkin miettinyt, voisiko testausta helpottaa jollain tavalla. Etenkin kollegoillani on välillä hyvin suuri työmäärä, jossa on testauksen lisäksi paljon muitakin asioita. Testausta voisi helpottaa niin, että testaajat osallistuisivat enemmän suunnitteluun, jolloin testitapaukset voisi jo valmiiksi kirjoittaa yhdessä sovitun perusteella. Varsinkin suurien kokonaisuuksien, kuten jakeluhäiriöominaisuuden testaus vaatii suunnitelmallisuutta ja siinä voisi hyödyntää useamman asiantuntijan näkemystä. Sen vuoksi testaaja voisi hyötyä osallistumisestaan palavereissa, joissa keskustellaan käyttäjäpolusta ja tekniestä toteutuksesta.

Päivä onnistui ihan hyvin. Vaikken päässytäkään jakeluhäiriössä pitkälle, onnistuin kuitenkin saamaan kesäetu-sivut valmiiksi, mikä oli tärkeintä.

Torstai 17.5.2018

Torstain suunnitelmana on viedä toinen kesäetu-sivu tuotantoon. Aion myös testata jakeluhäiriön muita osia, joiden testaaminen on minulle mahdollista.

Aloitin aamun viemällä viimeisenkin kesäetu-sivun tuotantoon ja ilmoittamalla siitä muutospyyntöä tekijälle. Olen iloinen, että sain kesäedut vihdoinkin valmiiksi ja pois keskeneräisistä töistä. Sen jälkeen aloitin jakeluhäiriön toisen osan testaamisen. Huomasin testatesani, että jakeluhäiriöilmoitusta lähettäessä ja "Lähetä"-painiketta painettaessa sitä pystyi painamaan niin monta kertaa kuin ehtii ennen sivun latausta. Silloin yhtä monta reklamaatiota päätyi asiakastietojärjestelmään. Ilmoitin ongelmasta kehittäjälle. Muutoin toinen osa näytti hyvältä, enkä löytänyt muita virheitä. Kolmannesta osasta on jo virheraportti tehty kehittäjälle, joten sen testaukseen en paneutunut enempää.

Päivä onnistui hyvin. Työtehtäviä ei ollut paljon, mutta sain edistettyä niitä töitä, joita minulla oli.

Perjantai 18.5.2018

Tänään tavoitteenani on aloittaa jakelukeskeytyksen testaaminen. Jakelukeskeytysominaisuus tuli eilen testattavaksi, ja tänään aion saada sen valmiiksi.

Aamulla töihin tullessani kollegani pyysi heti apua sisältömuutoksissa. Hänen tehtävänään oli tehdä kesäetu-sivuille nosto. Nostoilla tarkoitetaan jonkin asian tai edun mainostamista erillisellä osallaan sivuilla. Nosto tuli tehdä niin kirjautuneiden ja kirjautumattomien näkymään. Tällaiset tehtävät ovat minulle helppoja, sillä minulla on ohjelmointitaitausta. Työkaverillani, jotka tekevät tämän tyylisiä sisältömuutoksia, ei ole samanlaista taustaa. Olen iloinen, että pystyn osaamiseni avulla auttamaan muita.

Aloitin sisältömuutosten jälkeen jakelukeskeytyksen testaamista. Toiminnoiltaan se vaikutti toimivan suunnitellusti, mutta ulkonäössä ja tekstissä oli ongelmia. Yksi suunnitelmassa ollut tekstikappale puuttui kokonaan ja Internet Explorerissa oli perinteisiä tyyliongelmia. Lisäksi löysin hyvityksiin liittyvän ongelman, jossa muille kuin joka päiväsille tilauksille laskettiin hyvitys jokaiselta päivältä, eikä ainoastaan tilauspäivältä. Kerroin kehittäjälle ongelmista ja jäin odottamaan korjauksia.

Päivä onnistui hyvin, vaikka edelleen työtehtävien suhteen oli hiljaista. Jakelukeskeytyksen testaaminen oli kuitenkin mukavaa ja löysin ongelmia, jotka on tärkeä korjata.

Tällä viikolla olen pohtinut, kuinka isojen kokonaisuuksien testaamista voisi helpottaa. Tällä hetkellä isot kokonaisuudet vievät testauksessa paljon aikaa, sillä kun valmis ominaisuus tulee testiympäristöön testattavaksi, testaaja aloittaa testitapausten miettimisen alusta asti. Tässä vaiheessa testaaja saattaa myös keksiä tapauksia, joita ei ole kehitteässä mietitty ja joiden selvittämisessä saattaa mennä aikaa, kun konsultoidaan järjestelmä- ja tuoteasiantuntijoita. Prosessia voi helpottaa tuomalla testaajat mukaan suunnitteluun. Palavereissa, jossa isojen ominaisuuksien toiminnallisuuksia suunnitellaan ja teknisiä vaatimuksia määritellään, voitaisiin hyödyntää testaajaa. Testaaja pystyisi omalla asiantuntemuksellaan ja testaajan ajattelutavallaan tuomaan suunnitteluun sellaisia kysymyksiä, jotka eivät välttämättä tule suunnittelun aikana muuten esille, ja jotka ilmenisivät vasta testauksen aikana. Toisaalta testaaja hyötyisi palavereista niin, että keskustelujen aikana hän pystyisi valmistelemaan testitapaukset jo pitkälle, jolloin varsinainen testaaminen veisi vähemmän aikaa.

Löysin kirjallisuudesta tätä prosessia tukevaa materiaalia. Blackin (2017) mukaan testivetoisen kehitys, jossa testit kirjoitetaan ennen koodin kirjoittamista, helpottaa kaikkien kehityksessä olevien osapuolien ymmärrystä siitä, mitä kehitteillä olevalta ominaisuudelta tarkalleen halutaan. Blackin (2017) mukaan myös kehittäjät pitävät testivetoisesta kehityksestä, kunhan pääsevät prosessiin sisään. Kun testit kirjoitetaan ennen koodaamista, kehittäjilläkin menee vähemmän aikaa ominaisuuksien kehittämiseen. Uusia ominaisuuksia kehitteässä tämän hetkessä prosessissa aivotyötä käydään useampaan otteeseen kehityksen varrella. Prosessi hyötyy siitä, että kaikki kehityksen osapuolet tekisivät aivotyön yhdessä samaan aikaan. Näin monet epäkohdat ja lisäselvitystä vaativat asiat saattaisivat tulla ilmi jo hyvinkin aikaisessa vaiheessa, eikä vasta testaajan pöydällä.

Testivetoisen kehityksen myötä testausta kannattaisi siirtää keskittymään enemmän robotitestaukseen. Kun testit on ajateltu etukäteen, voidaan automatisoidut testit kirjoittaa ennen koodia. Tällöin koodia kirjoittaessa varmistetaan testi kerrallaan ominaisuuksien toimivuus. Tällöin testaajalle jäisi kapeamman hyväksyntätestauksen toteuttaminen ja visuaalisten elementtien testaaminen.

Huonoja puolia tässä prosessissa on se, että testaaja ei välttämättä osaa pitää ajattelumalliaan testauksessa suunnittelukokouksissa. Palavereissa on helppo lähteä suunnittelun ja käyttäjäkokemuksen rakentamiseen mukaan, mutta ajatukset olisi tärkeä pitää testitapauksissa. Prosessin myöhemmässä vaiheessa saatettaisiin myös luottaa liikaa suunnitteluvaiheen testeihin ja unohtaa, että matkan varrella on saattanut tulla lisää relevantte-

ja testitapauksia. On muistettava, että testaajan käytännön testauksessakin saadaan tärkeää tietoa, ja harjaantunut silmä näkee aina enemmän kuin automatisoitu tietokone.

Testauksen työmäärän vähentämisen lisäksi olen tällä viikolla ollut iloinen sisältömuutosten tekemisestä. Niissä työtehtävissä olen todella kokenut osaamiseni olevan hyödyksi myös niin, että olen pystynyt auttamaan kollegoitani ongelmissa, joissa heidän taitonsa eivät riitä. Tällaisten kokemusten myötä uskon, että osaamiselleni on käyttöä työmarkkinoilla jatkossakin, ja että oppini eivät ole menneet hukkaan. Sisältömuutoksissa tarvittavia HTML- ja JSON-taitoja olen harjoitellut jo 12-vuotiaasta asti. On ilo huomata, että harrastuksesta alkaneesta ajanvietosta on nyt hyötyä työelämässä. Olen saanut tässä työssä yhdistää hyvin testaamista sekä pieniä sisältömuutoksia, joissa olen voinut käyttää aiempaa osaamistani. Tulevaisuuteni kannalta on hyvä tietää, että on olemassa työpaikkoja, joissa tehdään monipuolisesti erilaisia työtehtäviä. Tällä hetkellä en osaa koodaamista niin paljon, että soveltuisin ohjelmoijaksi, mutta mielelläni käyttäisin koodinlukuosaamistani tämän tyyppisissä työtehtävissä jatkossakin. Olen myös saanut paljon kiitosta työstäni, mikä on lisännyt entisestään luottamusta osaamiseeni.

3.8 Seurantaviikko 8

Maanantai 21.5.2018

Tänään tavoitteena on saada jakelunkeskeytyksen virheisiin korjaukset, jonka jälkeen pystyisin testaamaan ominaisuuden uudelleen. Toivon myös, että saisin jotain uusia työtehtäviä tälle viikolle.

Aamulla pidimme kollegojeni kanssa palaverin, jossa päätimme, että osallistuisin enemmän sisältömuutosten tekemiseen. Sainkin tehtäväkseni kaikki tällä hetkellä tekeillä olevat itsehallintapalvelun muutospyynnöt. Muutokset olivat aika pieniä ja liittyivät lähinnä olemassa olevien kuvien vaihtamiseen, joten sain ne nopeasti tehtyä.

Iltapäivällä sain tietää, että eilen ilmoittamani virheet olivat korjattu, joten päädyin testaamaan jakelunkeskeytystä uudelleen. Sain myös tietää, että perjantaina löytämäni virhe jakelunkeskeytyksen hyvityksessä ei ollutkaan virhe, vaan logiikka toimii siinä oikein. Oma logiikkani ei vain vastannut järjestelmän logiikkaa. Tästä voin oppia sen, että aina järjestelmät eivät toimi niin kuin itse uskoisi.

Päivä oli onnistunut. Sain tehdä mieleisiä sisältömuutostehtäviä ja sen lisäksi kävin mielenkiintoisia keskusteluja liittyen jakelunkeskeytykseen ja sen takana olevaan logiikkaan.

Tiistai 22.5.2018

Tiistaina suunnitelmana on tehdä kaksi sisältömuutosta. Sen lisäksi toivon saavani jakeluhäiriöominaisuuden testauksen loppuun. Eilen iltapäivällä teimme käyttäjäpolkuun muutoksen. Kunhan kehittäjä saa muutokset valmiiksi, alkaa ominaisuus olla valmis hyväksyttäväksi.

Aamulla valitsin sisältömuutospyynnöistä ne, joiden määräpäivä on lähimpänä ja päätin aloittaa niiden tekemisen. Niitä oli kaksi, ja ne molemmat liittyivät nostopalloihin, jotka ovat asiakaseduista tehtyjä erityisiä mainintoja. Toisessa piti olemassa oleva nosto poistaa ja toisessa lisätä uusi nosto. Sisältömuutoksien tekemisessä suurimmat haasteet on sivujen rakenteen ymmärtämisessä. Kehittäjät ovat rakentaneet sivut omalla tavallaan, ja joillain sivuilla sisältö tulee JSON-tiedostosta kun taas jotkut tiedostot ovat puhdasta HTML:ää. Tähän asti ongelmat ovat olleet helppo ratkaista, sillä olen lähinnä lisännyt asioita mitä on aiemminkin tullut tehtävissäni vastaan. Siinä vaiheessa, jos täytyy rakentaa täysin uudenlainen sivu alusta asti, voisi ongelmia tulla vastaan enemmänkin.

Päivä onnistui hyvin, sain edistettyä sisältömuutoksia sekä jakelunkeskeytysominaisuuden testausta. Sain tänään tehtäväkseni päivittää asiakaspalvelulle tarkoitettua opetusmateriaalia itsepalvelusta, joten nyt minulla on myös hiljaisemmille hetkille tekemistä.

Keskiviikko 23.5.2018

Keskiviikon tavoitteena on tehdä lisää sisältömuutoksia ja jatkaa jakeluhäiriöntestausta. Näiden lisäksi toivon saavani edistettyä asiakaspalvelulle tarkoitettuja itsehallintapalvelun ohjeita.

Aloitin aamun viemällä tuotantoon eilisen sisältömuutoksen. Sain iltpäivällä varmistusviestin, jossa hyväksyttiin muutos. En kuitenkaan vienyt muutosta silloin tuotantoon, sillä työpäiväni oli juuri päättymässä. Iltpäivällä muutosten vieminen tuotantoon varsinkin ennen kotiin lähtöä on aina riski, sillä jos jokin ei toimi oikein, täytyy olla paikalla korjaamassa asia. Sain muutoksen tehtyä ongelmitta. Tein sen jälkeen toisen sisältömuutoksen, jonka määräpäivä on huomenna.

Sisältötehtävien jälkeen katsoin JIRA:sta, oliko itsepalveluun tullut uutta testattavaa. Uusia muutoksia olikin tullut, sekä staging-julkaisu tehty. Testasin uudet muutokset ja staging-ympäristössä uudelleen vanhat muutokset. Myöhemmin ilmeni, että testaamassani muutoksessa olikin ongelma, jota en itse huomannut.

Päivä sujuin heikommin kuin yleensä. Testaamisessa kaikkien mahdollisten testitapausten miettiminen on hankalaa, etenkin kun luulee kyseessä olevan helppo ja pieni muutos. Täytyy jatkossa kiinnittää taas enemmän huomiota mahdollisimman monen testitapausten kattamiseen testeissä. Tällaiset päivät ovat juuri niitä, joiden avulla työssä kehittyminen on mahdollista, sillä virheiden kautta oppiminen on oppimista parhaimmillaan.

Torstai 24.5.2018

Tänään aion jatkaa GDPR-testauksen parissa työskentelyä sekä jakelunkeskeytysominaisuuden testausta. Eilen sain toimintaohjeet GDPR-testaukseen, sekä viimein yhden virhekorjauksen jakelunkeskeytykseen, joten tänään uskon pääseväni pitkälle molempien kanssa.

Aloitin aamun valmistelemalla GDPR-testauksen testikäyttäjät, sekä ilmoittamalla testikäyttäjät eteenpäin verifioidakseni, että ne löytyivät järjestelmästä. Saatuani kuittauksen

poistin tilit, jonka jälkeen ilmoitin poistaneeni ne, ja jäin odottamaan kuittausta poiston onnistumisesta.

Ryhdyin testaamaan jakelunkeskeytysominaisuutta. Päädyin lähestymään aihetta luke- malla tilausehdoista tarkkaan jakelunkeskeytyksen säännöt. Tiettyjä tuotteita ei pysty kes- keyttämään, ja osassa tuotteita on muita sääntöjä esimerkiksi keskeytyksen pituuteen liittyen. Tilausehdot ovat hyvä ohjekirja, sillä niissä on ajantasaisin tieto ja ne ovat nopeas- ti saatavilla verkosta. Tilausehtojen mukaisesti ryhdyin testaamaan toiminnallisuutta ja tarkistin sääntöjen toteutumisen käytännössä. Testeissä ei ilmennyt ongelmia ulkoasussa eikä toiminnallisuudessa. Jakelunkeskeytykseen on vielä tulossa lisää muutoksia, muun muassa kirjautumattoman asiakkaan käyttäjäpolku, joten vielä en pääse tästä aiheesta eroon. Tämän testaaminen on hyvä oppitunti minulle, koska kyseessä on isohko ominai- suus, johon liittyy paljon liiketoimintasääntöjä. Näiden testaamisessa täytyy tarkkaan miet- tiä, miten lähtee etenemään. Olemassa olevan materiaalin, kuten tilausehtojen hyödyntä- minen on helppo tapa varmistaa, että kaikki tarpeellinen tulee testattua.

Päivä oli onnistunut, sain kehittää testaamisprosessiani jakelunkeskeytyksen parissa, se- kä sain muita työtehtäviä tehtyä eteenpäin.

Perjantai 25.5.2018

Perjantain tavoitteena on jatkaa jakelunkeskeytysominaisuuden testausta. Eilen illalla li- sää muutoksia oli tullut testattavaksi liittyen jakelunkeskeytykseen, joten päivä sujuu pit- kälti niiden parissa.

Luin uusien muutosten ohjeistuksia tarkkaan, jotta tietäisin, mitä testata. Ohjeistukset ovat yleensä suunnittelijoiden kirjoittamia, ja suunnattu eniten ohjelmoijille. Siksi niiden ymmär- täminen on toisinaan haastavaa. Ohjeistuksista on ymmärrettävä, mitä muutoksia on tehty ja minne. Sen jälkeen, kun olin sisäistänyt tiketin, ryhdyin miettimään testauksen kulkua. Suunnitelman ollessa valmis, aloitin varsinaisen testaamisen. Testauksessa ilmeni yksi mahdollinen ongelma, jonka tarkistan vielä maanantaina uudelleen.

Päivä oli hyvä, sain paljon aikaiseksi. Odotan innolla ensi viikkoa ja sitä, että saisin jake- lunkeskeytyksen hyväksytysti testattua loppuun.

Viikkoanalyysi

Tällä viikolla olen keskittynyt huomioimaan omaa testausprosessiani. Olen huomannut työskentelyssäni, että saatan joskus lähteä liian innokkaasti testaamaan asioita ilman kunnollista suunnitelmaa. Suunnitelmallisuus takaa paremmat tulokset, sillä varsinkin monimutkaisten muutosten ja ominaisuuksien testaamisessa on ehdottoman tärkeää tietää mitä on tekemässä. Suunnitelman avulla on myös helpompaa raportoida testauksen tuloksista, sillä testauksessa käytyt tapaukset ovat jo suunnitelmassa valmiiksi ylhäällä. Testauksessa ei pysty eikä kannata testata aivan kaikkea, ja suunnitelman avulla pyritäänkin luomaan testi, jolla katetaan tarpeeksi suuri osa ohjelmistoa, jotta kriittisimmät virheet löydettäisiin (Graham ym. 2009, 79.).

Hyvässä suunnitelmassa on merkittynä aloitusvaatimukset eli lähtötilanne, testauksen vaiheet, sekä oletettu lopputulos. Lähtötilanne tarkoittaa testaukseen vaadittavia alkuvaihtimuksia, esimerkiksi liittyen tilausten määrään. Testauksen vaiheissa käydään läpi kaikki testauksessa tehtävät toimenpiteet. Oletettu lopputulos selittää sen, mitä hyväksytyyn testin lopputulos olisi, jos kaikki menisi oikein. (Graham ym. 2009, 21-25.)

Omassa työssäni oletetun lopputuloksen määrittelyyn kuuluu olennaisesti selvittää liiketoimintalähtöisesti se, mikä on mahdollista ja sallittua. Asiaan vaikuttavat myös sidosryhmien, kuten esimerkiksi asiakaspalvelun toiveet siitä, miten asiat toimivat. Myös järjestelmät asettavat erilaisia vaatimuksia siitä, miten esimerkiksi data tulee syöttää oikein.

Suunnittelun etuna on myös mahdollisuus miettiä tarkkaan erilaisten syötteiden, näyttökojojen ja selaimien testaus, sekä miettiä ominaisuuskohtaisesti muiden yksityiskohtaisempien testien tarve. Syötteiden osalta testauksessa tulisi ottaa huomioon väärät syötteet (esim. erikoismerkkejä), näppäimistöllä sivustolla liikkuminen sekä esimerkiksi näkövammaisille tarkoitettujen apuvälineiden toimivuus.

Tarkan suunnittelun avulla on helpompi määrittää, milloin testaaminen on valmista ja muutokset voi hyväksyä. Ilman suunnittelua ja tarkkaa raportointia on vaikeaa hahmottaa, milloin testaaminen on kattanut tarpeeksi erilaisia testitapauksia ja milloin testaaja voi sanoa testien olevan hyväksytysti valmiita. (Graham ym. 2009, 25.)

Omassa työssäni voisin hyödyntää testaussuunnittelua enemmänkin. Nykyisellään testaussuunnitelmat ovat lähinnä omassa päässä tehtyjä ajatuksia siitä, mitä testauksen pitäisi kattaa. Testaussuunnitelman teossa voitaisiin hyödyntää ajatuskarttoja, joissa olisi määriteltynä erilaisten testitapausten aloituskriteerien mahdollisuuksia esimerkiksi siitä,

onko käyttäjä kirjautunut vai ei, onko hänellä tilauksia vai ei ja niin edelleen. Testaussuunnitelman avulla pystyttäisiin kertomaan projektin jäsenille tarkalleen, mitä testauksessa on tarkoitus tehdä ja kuinka laajasti. Testaussuunnitelma on myös helppo muuttaa testauksen päätteeksi testausraportiksi, jossa käsiteltäisiin testatut asiat.

3.9 Seurantaviikko 9

Maanantai 28.5.2018

Tänään aikeissani on testata jakelunkeskeytystä lisää, tehdä loppuun rekisteriselosteiden päivitystyö, jonka sain tehtäväkseni perjantaina sekä tehdä GDPR-testausta. Jakelunkeskeytyksestä löysin perjantaina iltapäivällä virheen, jonka haluan vielä varmistaa tänään.

Aloitin päivän viemällä heti rekisteriselosteisiin tehdyt päivitykset tuotantoon, sekä kuittaamalla pyynnön tekijälle asian olevan nyt kunnossa. Sen jälkeen aloitin jakelunkeskeytyksen ja löytämäni virheen toistamista. Sain toistettua virheen, joten kerroin ominaisuuden kehittäjälle löytämistäni ongelmista. Olen ylpeä siitä, että nyt jakelunkeskeytyksen testauksessa olen onnistunut käymään ominaisuutta tarkasti läpi. On mahdotonta löytää kaikkia virheitä, mutta tärkeää olisi löytää niistä mahdollisimman monta.

Iltapäivällä kokoustin yhdessä lehtien mobiilisovelluksien kehittäjien kanssa. Keskustelimme GDPR-testauksesta ja siitä, kuinka voisimme varmentaa tilin poiston yhteydessä sen, että käyttäjä kirjataan ulos heidän mobiilisovelluksistaan poiston jälkeen. Sain heiltä lainaan pari laitetta, jolla pystyin testaamaan heidän sovelluksiaan. Testasin heti iltapäivällä sovellusten toiminnan, ja ne toimivat oikein.

Tänään ohjelmassa oli paljon monipuolisia työtehtäviä. Pidän päivistä, jolloin ei tule tylsiä hetkiä, vaan koko ajan löytyy tekemistä. Sain myös edistettyä hyvin tehtäviäni.

Tiistai 29.5.2018

Tänään tavoitteena on saada jakelunkeskeytyksestä löytämiini virheisiin korjaukset, jotta pystyisin varmistamaan korjausten toimivuuden ja sen jälkeen hyväksyä ominaisuuden. Aion myös tehdä muutaman sisältömuutoksen, joiden määräpäivä on lähipäivinä.

Aloitin päivän tarkistamalla jakelunkeskeytyksen sekä sisältömuutosten statuksen. Jakelunkeskeytykseen ei ollut tullut korjauksia, mutta sisältömuutoksiin oli tullut muutama uusi pyyntö. Aloin tekemään sisältömuutoksia. Niihin kuului kesäetusivujen muutos sekä yksinkertainen tekstimuutos infosivulle.

Aloin testaamaan uusia brändisivuja. Niiden testaaminen oli lähinnä ulkoasun testaamista eri laitteilla, sekä linkkien toimimisen varmistamista. Linkeissä oli kuitenkin ongelmia, joten oli hyvä, että olin testannut kaikki sivut hyvin. Tällaisissa helpon oloisissa testauksissa

saattaa helposti tuudittautua helppouden tunteeseen ja tehdä testauksen huolimattomasti. Silti pitää aina muistaa tarkasti katsoa kaikki mahdollinen läpi.

Päivä onnistui kiitettävästi. En ehkä saanut niin paljon aikaan kuin olisin halunnut, mutta osaksi tämä johtui siitä, että jouduin odottamaan tietoa muilta ihmisiltä.

Keskiviikko 30.5.2018

Keskiviikkona aion jatkaa muutaman sisältömuutoksen parissa, sekä jatkaa testausta it-sehallintapalvelun ja GDPR-testauksen parissa. Työlistalla on paljon erilaisia tehtäviä, joten tässä vaiheessa tehtävien aikataulutus on tärkeää.

Aloitin aamun hakemalla Iltasanomien tiimiltä testilaitteet GDPR-testausta varten. Suoritin testauksen, joka ei mennyt hyväksytysti läpi. Iltasanomien sovellus ei vielä kirjaa käyttäjää ulos tilin poiston jälkeen. Ilmoitin asiasta eteenpäin ihmisille, joiden asiasta kuuluu tietää.

Tänään työtehtäviä on ollut paljon ja ne ovat olleet luonteeltaan erilaisia. Tämän vuoksi olen ollut hieman hämilläni siitä, mistä tehtävästä aloittaa ja miten käyttää aikaa mahdollisimman tehokkaasti. Tässä voisi olla paljon opittavaa. Olen käyttänyt muistilappuja tietokoneen näytön ympärillä kertomaan keskeneräisistä tehtävistä, mikä on helpottanut työn määrän visualisointia. Vielä voisin opetella kiireisenä aikana oman ajankäytön parantamista ja tehtävien priorisointia.

Työpäivä oli onnistunut ja sain kaikki työtehtävät valmiiksi mitkä olin suunnitellut päivän aikana tekeväni.

Torstai 31.5.2018

Tänään aion selvittää jakelunkeskeytyksen toimintaa yhdessä kehittäjän kanssa, jotta saisimme sen pian testattua hyväksytysti. Suunnitelmana olisi maanantaina saada sekä jakelunkeskeytys että jakelunhäiriö staging-ympäristöön. Tänään jakelunhäiriön testauksesta vastannut työkaverini on poissa, joten avustan myös sen testaamisessa parin muutoksen osalta.

Tänään testatessani aloin miettimään, milloin testaamisen voi sanoa tehneensä hyvin. Testaaminen ei koskaan voi olla täydellistä ja aina jää virheitä näkemättä, mutta kuinka tarkasti testaaminen tulee suorittaa, että on tehnyt tarpeeksi hyvää työtä? Olen itse hieman perfektionisti, ja tahtoisin tehdä työni niin hyvin, ettei uusia virheitä löytyisi ja olisin

itse huomioinut testauksessa kaiken mahdollisen. Testauksessa tämä kuitenkin harvoin on mahdollista. Minun täytyy löytää tasapaino testaamisessa ja siinä, mikä on tarpeeksi ja ymmärtää myös se, että vaikka virheitä myöhemmin löytyy, se ei tarkoita, että minä itse olisin tehnyt työni huonosti.

Päivä sujui hyvin. Olen saanut työtehtäviä valmiiksi sekä testausta etenemään niin, ettei maanantain staging-julkaisu tunnu mahdottomalta tavoitteelta.

Perjantai 1.6.2018

Tänään toivon saavani jakelunhäiriön, jakelunkeskeytyksen ja parin muun testauksessa olevan ominaisuuden korjaukset testattaviksi. Korjausten pitäisi tulla tänään, jos haluamme maanantaina saada ominaisuudet staging-ympäristöön. Odotan jännittyneenä, saammeko korjaukset ajoissa.

Sain päivän aikana testattavaksi sähköposteihin liittyvät korjaukset, mutta huomasin pian, että niissä oli kirjoitusvirheitä. Anoin kommentit kehittäjälle ja jäin odottamaan uutta korjausta. Muiden ongelmien osalta ei ole tullut vielä korjauksia, joten ne jäävät maanantaille.

Avustin Ilta-Sanomien mobiilisovellustiimiä testauksessa, jossa piti varmentaa, että tilinpoiston yhteydessä sovellukseen kirjautunut asiakas kirjataan ulos. Tämän osalta pääsin kommunikoidaan useiden eri ihmisten kanssa, niin suomeksi kuin englanniksikin. Tämä oli mielenkiintoista, tiimirajat ylittävää yhteistyötä.

Päivä sujui hyvin, vaikken saanutkaan haluamiani korjauksia. Uskon, että maanantaina saan korjaukset ja saamme vietyä ominaisuudet eteenpäin alkuviikosta.

Viikkoanalyysi

Tämän viikon suurimmat opitut asiat ovat liittyneet useamman työtehtävän kanssa tasapainoiluun. Olen tehnyt viikon aikana monipuolisesti useamman eri ominaisuuden testauksen lisäksi myös sisältömuutoksia viikon aikana monta. Päivittäin olen siis saanut tasapainoilla eri tehtävien välillä, mikä on ollut osittain haastavaakin. Kun päivä täyttyy useammalla työtehtävällä, on mietittävä ajankäyttöä ja tehtävien priorisointia tarkemmin. Usein myös käy niin, että kun olen keskittynyt johonkin tiettyyn asiaan, saattaa joltain työ-kaverilta tulla kysymys liittyen toiseen asiaan, ja joudun esimerkiksi hakemaan testiasiakkaita, jolloin keskittyminen alkuperäisestä asiasta herpaantuu. Yllättävien häiriötekijöiden vuoksi saatan täysin unohtaa, mitä olinkaan tekemässä. Pitäisi kehitellä toimintatapa, jos-

sa esimerkiksi kirjoittaa aina ylös, missä vaiheessa tekemistä oli, jotta häiriötekijän jälkeen pystyisi sulavasti jatkamaan siitä mihin jäi.

Toinen asia, mihin olen viikon aikana kiinnittänyt huomiota, on testauksen laajuus. On itsestään selvää, että testausta ei voi toteuttaa tyhjentävästi, ainakaan ketterän ohjelmistokehityksen raameissa, jossa pyritään toteuttamaan mahdollisimman nopeasti toimivaa tuotetta asiakkaalle. Testauksessa käytettävä aika on rajallista, jolloin on keskityttävä sellaisiin seikkoihin, joiden virheistä olisi eniten haittaa liiketoiminnalle tai asiakkaalle. Etenkin tämän tyyppisessä kehityksessä, jossa kehitetty tuote menee suoraan kuluttajien käyttöön, tulee palaute heidän löytämistä virheistä nopeasti.

Bach (1998) kertoo testaustavasta, jossa ei ole tarkoituksena toteuttaa testausta pitkästi ja tyhjentävästi. Siinä pyritään tekemään riittävä käsitys tuotteen laadusta kohtuullisilla kuluilla, joka mahdollistaa järkevien päätösten tekemisen tuotteeseen liittyen sopivassa ajassa. Tämä tarkoittaa siis sitä, että testaaminen suhteutetaan sopivassa suhteessa siihen, minkälainen vaikutus testauksella on. Jos testauksen tulokset vaikuttavat liiketoimintapäätöksiin, silloin testausta voi suorittaa laajemmin. Jos testaus ei vaikuta mihinkään, vaan se tehdään lähinnä muodon vuoksi ja tuloksista riippumatta tuote viedään sellaisenaan asiakkaalle, on testausta turha suorittaa laaja-alaisesti. Tämän lähestymistavan perusteella voisin sanoa, että tekemäni testaus saa olla laajasti tehtyä. Testauksessa löydetään tavallisten ohjelmointivirheiden lisäksi myös ongelmia käyttäjäkokemuksessa, logiikassa ja muissa käyttäjän toimintaa mahdollisesti haittaavissa osa-alueissa. Testaustulosten perusteella voidaan tehdä isojakin muutoksia suunnitteluun, jos esimerkiksi testauksessa todetaan jonkun toiminnallisuuden olevan hämmentävä käyttäjälle. Me testaajat ylläpidämme myös asiakaspalvelun oppimateriaalia liittyen itsehallintapalveluun, joten testaus on hyvä mahdollisuus tutustua ominaisuuteen itse, jotta osaa kertoa oleellisimman ohjeissa.

Käytännössä luulen, että riittäväksi testaukseksi riittää kattavan suunnitelman pohjalta tehty testaus, joka kiinnittää huomiota liiketoimintasääntöihin ja ominaisuuden toiminnallisuuteen ja joka varmistaa toiminnallisuuden myös eri taustajärjestelmissä. Tämän lisäksi voisi myös suorittaa ns. kokemusperäisen testauksen, jossa ominaisuutta käytetään ilman varsinaista suunnitelmaa. Tällöin testaaja käyttää sovellusta käyttäjän tai asiakkaan silmin, kokeillen erilaisia toimintoja, joita mieleen tulee. Uskon, että tällaisella testausmenetelmällä suurin osa ja varsinkin tärkeimmät ja haitallisimmat virheet huomataan ja ne voidaan korjata.

3.10 Seurantaviikko 10

Maanantai 4.6.2018

Tänään tavoitteena on testata uusia muutoksia. Testauksen lisäksi ohjelmassa on palaveri eräiden sivustojen vastuuhenkilöiden kanssa, joiden kanssa keskustelemme GDPR-testaukseen liittyen näiden sivustojen testauksesta tilin poiston yhteydessä.

Aloitin päivän testaamalla muutosta, jossa vanhaan ominaisuuteen lisättiin Joustotilaustuotteelle manuaalinen käsittely. Tämä tarkoittaa sitä, että kun asiakas tekee itsepalvelussa osoitteenmuutoksen, siitä menee sähköposti asiakaspalveluun, joka tekee muutoksen käsin järjestelmään. Näin on siksi, että Joustotilaus on tuotteena monimutkainen varsinkin osoitteiden kanssa, joten automatisoitu muutos järjestelmään olisi vaikea toteuttaa. Muutos osoitautui kuitenkin toimivaksi ja hyväksyin sen.

Tämän jälkeen kyselin kehittäjiltä aikaisemmin ilmoittamien virheiden korjauksien perään. Joskus, kun virheet ilmoitetaan pelkästään chat-viestillä, voi joskus kehittäjällä unohtua korjata asia. Unohduksien vuoksi on hyvä kysellä, joko korjaukset ovat valmiina. Joskus myös kehittäjät unohtavat ilmoittaa korjauksien olevan valmiita, jonka vuoksi kannattaa välillä vilkaista, jos korjaukset olisivatkin jo testattavissa.

Päivä onnistui hyvin. Emme saaneet tänään tehtyä staging-julkaisua, sillä jakeluhäiriössä on vielä ongelmia, joita haluamme korjata. Jakelunhäiriö ja jakelunkeskeytys ovat samassa ympäristössä, jonka takia ne täytyy viedä eteenpäin yhtä aikaa. Toivottavasti loppuvuokosta tiedämme paremmin, kuinka etenemme näiden kahden ominaisuuden suhteen.

Tiistai 5.6.2018

Tänään toivon saavani jakelunkeskeytysominaisuuden testauksen valmiiksi. Sain eilen iltapäivällä ennen kotiinlähtöä virhekorjauksia jakelunkeskeytykseen, joten odotan saavani tänään hyväksytyä koko ominaisuuden. Sen lisäksi aion testata muita muutoksia jotka odottavat testausta.

Aloitin aamun testaamalla muutaman testitapauksen, joita varten tein eilen testiasiakkaat itselleni. Sen jälkeen aloin testaamaan jakelunkeskeytystä loppuun. Harmikseni huomasin, että löysin vielä yhden virheen. Sen korjaaminen ei kuitenkaan pitäisi olla suuri asia, joten uskon, että saisin vielä tämän päivän aikana korjauksen virheelle. Sen jälkeen voisin

hyvillä mielin hyväksyä testit ja ominaisuuden. Ilmoitin kehittäjälle ongelmasta ja jäin odottelemaan korjausta. Sillä aikaa tein asiakaspalvelunohjeistusta eteenpäin.

Päivä onnistui kohtalaisesti. En saanut jakelunkeskeytykseen viimeistä korjausta, joten en saanut sitä tänään testattua loppuun. Sain kaikki muut päivän työt tehtyä onnistuneesti, joten siltä osin päivä oli hyvä.

Keskiviikko 6.6.2018

Tänään aloitan päivän tarkistamalla, olisiko mitään uutta testattavaa tullut tarjolle. Aiemmat testit ovat siinä kunnossa, etten pysty niitä jatkamaan ennen korjauksien tuloa, ja senkin jälkeen pitää vain tarkastaa, että korjaukset toimivat. Nyt minulla on siis aikaa keskittyä uusien ominaisuuksien testaamiseen.

Aloitin aamun tarkastamalla testauksen tilanteen ja sen, oliko uusia testattavia asioita tullut. Yksi uusi ominaisuus oli tullut testattavaksi. Ominaisuudessa parannetaan osoitteenmuutoksen tekemistä niin, että asiakkaalle ilmoitetaan lehden toimitustapa uudessa osoitteessa, eli niin kutsuttu palvelutaso. Lehti jaetaan eri tavoin eri puolilla Suomea. Esimerkiksi pääkaupunkiseudulla lehden saa varhaisjakelussa, mutta toisella puolella Suomea sen voi saada Postin jakelussa samaan aikaan muiden kirjeiden kanssa.

Suunnittelin testauksen ja loin Excel-tilauksen, jossa määrittelin erilaiset testitapaukset ja oletetun lopputuloksen. Ominaisuus koskee tilapäistä sekä vakituista osoitteenmuutosta. Päätin aloittaa testaamisen tilapäisestä osoitteenmuutoksesta, sillä niitä voi tehdä useamman yhdelle asiakkaalle. Samalla voisin etsiä sopivat osoitteet, jotka kattaisivat kaikki mahdolliset testitapaukset. Osoitteiden etsinnässä on kuitenkin ongelma, sillä niiden etsiminen ei onnistu käytössäni olevilla järjestelmillä helposti. Siirsimme yhdessä kollegan kanssa etsimisen tilausjärjestelmän asiantuntijalle, joka lupasikin toimittaa tarvittavat osoitteet minulle. Testaus jäi sikseen siihen asti, kunnes saisin tarvittavat osoitteet.

Saadessani osoitteet käyttöni pääsin kunnolla aloittamaan testauksen. Huomasin pian muutaman ongelman. Ongelmat liittyivät palvelutason näyttämiseen erityisissä tapauksissa. Ilmoitin löytämistäni virheistä projektinjohtajalle, joka kutsui minut tuoteomistajan kanssa yhteiseen kokoukseen. Keskustelimme siellä, mitä näille ongelmille voitaisiin tehdä. Löysimme ratkaisut ongelmiin, mutta ratkaisut vaativat hieman muutoksia ominaisuuteen.

Päivän päätteeksi sain tunnustusta työstäni. Latvialainen ohjelmistokehittäjä sanoi minulle, että olen onnistunut testauksessa hyvin, ja että on hyvä, että olen huomannut virheitä paljon. Tällaiset keuhut tuovat hymyn huulille ja itsevarmuutta työhön. Ulkopuolisen tunnustuksen saaminen omasta työpanoksesta tuntuu hyvältä, ja lisää uskoa siihen, että teen testauksen hyvin ja olen hyvä työssäni.

Päivä on sujunut hyvin. Olen iloinen, että pääsin testaamaan uutta ominaisuutta ja laittamaan käytäntöön aiempien viikkojen analyysien teorian liittyen testauksen suunnitteluun ja koko prosessiin. Sain nyt suunniteltua testaamisen paremmin kuin aikaisemmin, mistä olen hyvin iloinen.

Torstai 7.6.2018

Tänään tarkoituksena on tehdä muutama sisältömuutos, joiden määräpäivä on tänään. Ne ovat aiemminkin mainitsemiani asiakasetunostoja, joten mitään uutta en pääse niiden parissa tekemään. Niiden lisäksi ohjelmassa on eilisen palvelutaso-ominaisuuden testausta.

Aamulla jatkoin palvelutaso-ominaisuuden testaamista. Saamissani osoitteissa oli ongelmia, sillä yksi niistä ei palauttanut odotettua vastausta osoitteenmuutosta tehtäessä. Kysyin järjestelmäasiantuntijalta neuvoa. Hän oli toimittanut minulle kyseiset osoitteet, joten kysyin häneltä, oliko osoite vahingossa väärä, vai mikä mahtoi olla ongelmana. Hän totesi, että osoitteet eivät toimi, koska osoitteenmuutoksessa käyttämäni tuote oli väärä. Ilmeni kuitenkin, ettei tuotteella ole väliä, sillä palvelutaso tarkastetaan aina päätuotteen osalta.

Päiväpalaverissa päätimme, etten jatkaisi palvelutaso-ominaisuuden testaamista ennen kuin siihen on tehty tarvittavat muutokset. Sen jälkeen keskityinkin sisältömuutoksiin. Niissä ei ilmennyt mitään poikkeavaa. Muutosten jälkeen aloin päivittämään asiakaspalvelumateriaaleja.

Iltapäivällä sain ilmoituksen kehittäjältä, että hän oli saanut jakelunkeskeytyksen virhekorjaukset valmiiksi. Ryhdyin heti testaamaan niitä. Testaukset onnistuivat hyväksytysti, ja koska nämä olivat viimeiset korjaukset, pystyin nyt hyväksymään ominaisuuden. Kerroinkin heti projektinjohtajalle, että ominaisuus on nyt hyväksytty ja valmis staging-julkaisuun.

Päivä onnistui hyvin. Olen iloinen, että sain jakelunkeskeytyksen testauksen vihdoinkin valmiiksi. Sain myös sisältömuutokset ja muut päivän työtehtävät valmiiksi ilman suurempia ongelmia.

Perjantai 8.6.2018

Eilen iltapäivällä saimme vihdoinkin staging-julkaisun tehtyä, joten tänään suunnitelmana on testata mahdollisimman monta tikettiä staging-ympäristössä. Erilaisia ominaisuuksia ja muutoksia on jo kerääntynyt paljon, joten tässä riittää tekemistä.

Aloin heti aamusta testaamaan staging-ympäristössä muutoksia. Päätin, etten testaisi kovinkaan perusteellisesti tällä kertaa muutoksia, sillä olen jo dev-ympäristössä tehnyt tarkemmat testit. Tarkistan vain, että ominaisuudet toimivat oikein, mutten lähde sen syvemmin etsimään virheitä. Päiväpalaveriin mennessä olin jo saanut suurimman osan tikeistä testattua.

Saatuani testattua omat testini stagingissä, aloin testaamaan uutta muutosta dev-ympäristössä. Se liittyi brändisivujen uuteen ulkoasuun. Tarkistin, että sivut näyttivät siltä, miltä tiketin mukaan pitikin näyttää. Iltapäivällä pääsin myös miettimään hieman ohjelmointiin liittyviä kysymyksiä, kun eräs ohjelmoija kysyi minulta, miten voidaan tunnistaa, että osoite on Ahvenanmaalta. Postinumero olisi helppo vastaus, mutta keksin myös, että API ei anna vastausta Ahvenanmaalaisille osoitteille, joten tätä tietoa voitaisiin myös hyödyntää.

Päivä onnistui erinomaisesti. Sain paljon stagingin muutoksia testattua, joten pääsemme varmasti ensi viikolla tekemään tuotantojulkaisun.

Viikkoanalyysi

Viikon aikana mielenkiintoisinta on ollut testata jakelunkeskeytystä. Se oli suuri ominaisuus, jonka testauksessa pääsin kunnolla kehittämään omaa testausprosessiani. Suunnittelussa otin ensin huomioon tikettien sisällön ja sen, mitä ominaisuudelta haluttiin. Sen jälkeen aloin miettimään erilaisia asiakastapauksia, joiden kautta hahmotin, miten eritavalla prosessi saattaisi mennä eri tilausten kohdalla. Suunnittelun jälkeen pääsin aloittamaan varsinaisen testauksen. Onnekseni sain suorittaa testausta pitkänkin aikaa, koska jakeluhäiriön testaus vei myös paljon aikaa, ja siitä löytyi paljon korjattavia ongelmia. Jos minulla ei olisi ollut niin paljon aikaa, en välttämättä olisi kyennyt testaamaan ominaisuutta niin hyvin. Sainkin juuri jakelunkeskeytyksen testauksesta kiitosta sen kehittäneeltä ohjelmoijalta. Hän kehui minua siitä, että olin löytänyt kaikki ne virheet, jotka olin löytänyt. Minua itseäni mietityttää, että olisinko voinut löytää yhtä paljon virheitä ja suoritua niin hyvin

testauksesta, jos siihen ei olisi ollut käytettävissä yhtä paljon aikaa? Tämä kysymys liittyy myös läheisesti viime viikon pohdintaan testauksen laajuudesta.

Nyt, kun testaussuunnitelman teko alkaa luonnistua, aloinkin pohtimaan raportointia. Raportoimme testituloksemme JIRA:an, testattavan tiketin kommentteihin. Raportointimme on aika suppeaa, emmekä kiinnitä erityistä huomiota siihen. Raportoimme lähinnä itsellemme, jotta tiedämme, mitä olemme testanneet. Käytämme Excel-taulukoita testauksen aikaiseen raportointiin, johon liitämme kuvankaappauksia ja kirjoitamme huomioitamme. Yleensä otamme kuvankaappauksen tästä taulukosta, jonka lisäämme sitten tikettiin. Luulen, että voisimme tiiminä hyötyä enemmän paremmasta testausdokumentaatiosta.

Kasurinen (2013) kertoo, että dokumentoinnissa voidaan hyödyntää dokumenttipohjia, jolla varmistetaan, että kaikki tärkeä tieto tulee kirjattua ylös. Dokumenttipohja olisi jokaisen testauksen kohdalla käytössä oleva dokumentti, johon kirjattaisiin omille kohdilleen tietoja. Tällaisessa dokumenttipohjassa voitaisiin esimerkiksi kysyä testin suorituspäivämäärää, testauslaitteistoa ja kehitysympäristöä. Näiden lisäksi voitaisiin kirjata suunnitelman kaltaisesti testattavat syötteet ja muut testauksen työvaiheet. Pohjaan kirjattaisiin myös testien tulokset. Yhteneväinen dokumentointipohja helpottaa varsinkin sellaisissa tilanteissa, joissa testaajia on monta ja he kaikki haluavat lukea testin tulokset.

Omassa työssäni näkisin, että dokumenttipohjasta voisi olla paljonkin hyötyä. Sen avulla voisin tuoda enemmän rakennetta testausprosessiini. Pystyisin etenemään testauksessa dokumenttipohjan avulla ja samalla saisin selkeän dokumentaation tuotettua testitapauksille. Myös tiimini muut jäsenet oppisivat varmasti pian lukemaan dokumentteja, ja luottamaan niiden sisältöön. Tällä hetkellä raportit voivat olla sotkuisia, eikä niitä välttämättä ymmärrä muut kuin testauksen itse tehnyt henkilö. Raportit koostuvat lähinnä kuvakaappauksista. Käyttämällä selkeää raporttipohjaa, pystyisivät muutkin tiimin jäsenet nopealla silmäyksellä näkemään testin tulokset. Raportoinnissa voisi myös käyttää erilaisia värikoodeja testituloksen esittelyssä visualisoimaan tuloksia.

Näiden oppien ja työssäni kokeman perusteella loinkin itselleni testausdokumenttipohjan (Liite 1). Käytän jatkossa dokumenttia koko testaamisen perustana. Aloitan suunnittelemaan testitapaukset ja kirjoitan ne ylös dokumenttiin. Tämän jälkeen aloitan testaamisen ja kirjoitan ylös testauksen tulokset ja mahdolliset virheet. Käytän värikoodeina vihreää ilmaisemaan hyväksytyä testiä tai korjattua ongelmaa ja punaista kertomaan virheistä. Liitän myös dokumenttiin kuvankaappaukset testauksesta.

4 Pohdinta ja päätelmät

Aloittaessani päiväkirjaseurannan olin ollut työpaikassani vasta kaksi viikkoa. Tätä ennen en ollut koskaan tehnyt varsinaista testausta, enkä oikein tiennyt mitä odottaa työpaikalta ja työtehtäviltä. Uskoin, että koulusta ja omista projekteista saamani laajan osaamisen perusteella pärjäisin työtehtävissä, enkä ollut väärässä. Viikkojen aikana oli ilo huomata, että laaja osaaminen digitaalisista palveluista, alkaen käyttäjäkokemuksesta jatkuen ohjelmointitaitojen kautta projektinhallinnan osaamiseen, tuli hyödyksi työtehtävissä. Uskon myös, että juuri näiden monipuolisten osaamisalojeni takia olen hyvä työssäni testajana.

Viikkojen aikana työssä kehittyminen oli huomattavaa. Päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön tekeminen mahdollisti aivan omanlaisensa oppimiskäyrän työtehtävissä. Kirjallisuuden avulla löysin erilaisia ratkaisuja kohtaamiini ongelmiin ja kehitystarpeisiin. Ilman opinnäytetyötä en olisi luultavasti tukeutunut kirjallisuuteen samalla tavalla, joten tämä prosessi oli hyvä muistutus siitä, kuinka ammattikirjallisuuden avulla voi löytää uusia näkökulmia eri aiheisiin.

Opin eniten opinnäytetyön kirjoittamisen aikana testauksesta ja testauksen prosesseista. Seurantaviikkojen aikana halusin oppia enemmän siitä, kuinka testausta suoritetaan oppikirjojen mukaisesti, ja voisiko näistä toimintamalleista tuoda jotain nykyiseen työhöni. Kävin viikkojen aikana koko testausprosessin läpi, suunnittelusta raportointiin asti. Käytin kirjallisuutta apunani, reflektoiden oppimaani työtehtäviini ja työpaikkani käytäntöihin. Prosesseista lukeminen ja oppiminen osoittautuivat erittäin hyödyllisiksi myös sen takia, etten ollut aiemmin toiminut testajan tehtävissä. Prosessien lisäksi opin testaamisesta yleisesti, esimerkiksi testaamisen tavoitteista, erilaisista testausmetodeista sekä testausstrategioista.

Aloitin testausprosessien kehittämisen suunnittelusta. Paneuduin asiaan seurantaviikolla neljä ja kahdeksan. Suunnittelu oli asia, jossa eniten hyödyn oppimisesta. Ilman hyvää suunnittelua, ei varsinaisesta testaamisestakaan suoriudu hyvin. Olikin tärkeää, että jo aikaisessa vaiheessa kiinnitin huomiota omiin työskentelytapoihin etenkin suunnittelun osalta. Huomasin nopeasti työssäni, että ilman huolellista suunnittelua testaamisen tuloksellisuus kärsi. Opin, että hyvin tehdyn suunnittelun avulla testauksessa pystytään varmistamaan useamman erilaisen testitapauksen toimivuus. Ryhdyin toteuttamaan työssäni kunnollista, oppieni mukaista suunnittelua. Testauksen aikana oli ilmiselvää, että huolellisesti suunnitellun testauksen avulla löytyy paljon enemmän virheitä. Toisaalta suunnittelun vastapainona on ns. tutkiva testaus, jossa testaja käyttää ohjelmistoa tutkien ja kokeillen ilman suunnitelmaa. Nykyisessä työssäni näiden kahden testausmetodin

yhdistäminen on ollut mielestäni kaikkein tehokkainta ja molemmilla tavoilla löytää erilaisia virheitä.

Seurantaviikolla 10 uudistin oman testausraportointini ja loin itselleni dokumenttipohjan. Dokumenttipohja toimii samalla suunnittelun apuvälineenä, sillä listaan dokumenttiin testaamani testaustapaukset sekä niiden tulokset. Dokumentti antaa raamit testaamisprosessille ja dokumentti selkeyttää prosessin toteuttamista alusta loppuun. Rakensin dokumentin yhdistäen kirjallisuudesta ja työssä oppimaani. Pyrin tekemään testiraportista sellaisen, että se olisi helposti luettavissa ja hyödyttäisi kaikkia projektin osapuolia. Onnitsuinkin tässä, sillä sain nopeasti kiitosta uudesta raportointitavasta. Aiemmin raportointi on ollut Excelillä tehtyjä, vapaamuotoisia dokumentteja, joista ulkopuolisen on vaikea saada selvää. Halusinkin dokumenttipohjallani helpottaa testiraporttien lukemista. Dokumenttipohjassa kaikki osat ovat aina samalla paikalla, joten siitä pystyy nopeasti katsomaan testauksen tulokset.

Seurantaviikolla yhdeksän esille nousi kysymys siitä, mikä määrä testaamista on riittävää. Opin, että testausta ei voi ikinä tehdä täydellisesti, sillä virheitä jää aina huomaamatta. Testaamisen tasapainottelu ajan, vaivan ja hyödyn välillä voi joskus olla rankkaa. Jokainen haluaa varmasti tehdä työnsä hyvin, niin kuin minäkin. Tulevissa työpaikoissa tulen kuitenkin muistamaan, että kaikkea ei tarvitse eikä aina pystykään tekemään täydellisesti. Työn määrä pitää suhteuttaa sen hyötyyn ja aikatauluun. Joskus tulee tilanteita, joissa aikataulujen vuoksi ei pysty tekemään läheskään niin hyvää työtä kuin haluaisi, ja sen kanssa pitää pystyä elämään.

Pohdin seurantaviikolla seitsemän testausprosessin helpottamista. Löysin kirjallisuudesta erilaisia keinoja, joista itse koin parhaimmaksi testivetoisen kehittämisen. Mietin myös, voitaisiinko testausprosessia helpottaa tuomalla testaajat mukaan jo suunnitteluprosessissa. Nämä päätelmät eivät tulleet käyttöön työpaikallani, mutta tulevaisuutta ajatellen näistä opeista on hyötyä. On hyvä oppia erilaisista tavoista tehdä asioita, jotta osaa tarkastella nykyisiä toimintatapoja kriittisesti ja löytää niitä prosessin osia, jotka monimutkaisuudellaan ja raskaudellaan hidastavat toimintaa.

Tämän työsuhteen ja opinnäytetyön ansiosta olen myös kiinnostunut tekemään testaamisesta urani. Opinnäytetyön avulla olen saanut kattavan kuvan siitä, mitä testaaminen on oikeasti. Yhden yrityksen kautta saamani kokemus testaajana ei vielä kerro, millaista testaajan työ olisi jatkossa. Ammattikirjallisuus ja opinnäytetyön kirjoittaminen on luonut minulle monipuolisen tietopohjan testaamiselle ja antaa minulle paremmat lähtökohdat harkita uravalintojani.

Vaikka opinnäytetyö ja seurantaviikot päättyvät, haluaisin silti jatkaa prosessien kehittämistä työpaikallani. Tällä hetkellä minua kiinnostaa testiautomaation tehokkaampi hyödyntäminen. Tällä hetkellä testiautomaatio on käytössä vain kehittäjillä, ja testejä ajetaan aina julkaisujen jälkeen. Testit ovat siis lähinnä kehittäjien käytössä, ja niillä varmistetaan, etteivät uudet muutokset ole rikkoneet vanhoja ominaisuuksia. Ne toimivat siis regressiotestauksen roolissa. Haluaisin kuitenkin selvittää, voitaisiinko automaation avulla testata jo varhaisessa vaiheessa joitakin manuaalitestauksen testejä. Esimerkiksi logiikkaan perustuvat testitapaukset voisivat olla helppo toteuttaa automaation avulla. Myös henkilökohtaisen kehittymisen kannalta tahtoisin oppia testausautomaatiota. Pyysin jo seurantaviikkojen aikana kehittäjää näyttämään minulle, kuinka testiautomaatiota hyödynnetään projektissamme, mikä oli mielenkiintoista kuultavaa. Testausautomaation opetteleminen jää kuitenkin minulla omaksi, työn ulkopuoliseksi projektiksi. Uran kannalta testausautomaation oppiminen olisi erittäin hyvä asia.

Alkutilanteeseen nähden olen huomannut itsessäni mittavaa ammatillista kasvua. Työtehtävien kehittämisen lisäksi olen kehittänyt persoonallisuuttani työntekijänä. Esimerkiksi englannin kielen käyttö, joka seurantaviikkojen alussa tuntui vaikealta, tuntuu nyt seurannan lopussa jo paljon helpommalta. Vaikka varsinaisesti kielitaito ei ole kasvanut, on rohkeus kielen käyttämiseen nyt suurempi. Projektinhallinnasta olen oppinut paljon ja tämä onkin ollut ensimmäinen työelämän projektini, jossa on ketterä projektinhallintamenetelmä käytössä. Myös yleisesti yhteistyö- ja kommunikointitaitoni ovat parantuneet. Alussa minulla oli vaikeuksia asiayhteyksien ymmärtämisessä, mutta kun opin enemmän järjestelmistä, osasin myös ymmärtää kuulemani. Kommunikoinnissa kehityin paljon ja osaan nyt paremmin kohdistaa informaatiota kuulijalle sopivaksi, ottaen huomioon kuulijan tietotason ja lähtökohdat keskustelulle. Käytännössä siis teknisemmälle henkilölle voi puhua teknisiä asioita, kun taas designerille ei voi puhua samalla tavalla.

Olen iloinen siitä, että olen saanut mahdollisuuden oppia näin suuressa yrityksessä ohjelmistokehitystä ja olla tärkeässä osassa palvelujen tuottamisessa. Opinnäytetyöprosessin jälkeen minulla on hyödynnettävänäni monipuolinen teoriapohja ja käytännön kokemus testaukselle, testausprosesseille, projektinhallinnalle ja ketterän kehityksen mukaiselle työskentelylle. Tulevaisuuden työpaikoissa tulen myös hyödyntämään oppimaani tiedonhakua sekä jatkamaan ammattikirjallisuuden hyödyntämistä työtehtävissä vastaantulevissa ongelmissa. Aion hyödyntää kirjallisuutta myös osaamisen päivittämisessä lukemalla alan ajankohtaisia artikkeleja.

Lähteet

Bach, J. 1998. A Framework for Good Enough Testing. Computer, October 1998, s. 124-126. Luettavissa: http://www.satisfice.com/articles/good_enough_testing.pdf.

Barnum, C. & Krug, S. 2011. Usability testing essentials: ready, set... test. Morgan Kaufmann. Burlington.

Black, R. 2017. Agile Testing Foundations: An ISTQB Foundation Level Agile Tester guide. BCS Learning & Development Limited. Swindon.

Carabas, B. 2017. Automated Testing – A perspective. Haufe Group. Luettavissa: <http://work.haufegroup.io/automated-tests/>. Luettu: 2.7.2018.

Dorothy, G., Van Veenendal, E., Evans, I., Black, R. 2009. Foundations of software testing : ISTQB certification. Cengage Learning. Andover.

Homes, B. 2013. Fundamentals of Software Testing. Wiley. London.

Kasurinen, J. 2013. Ohjelmistotestauksen käsikirja. Docendo. Jyväskylä.

Mette, J. 2008, Guide to Advanced Software Testing, Artech House, Norwood.

Myers, G., Badgett, T. & Sandler, C. 2012. The art of software testing. Wiley. Hoboken.

Nielsen, J. 1993. Usability Engineering. AP Professional. Boston.

Liitteet

Liite 1. Testausdokumenttipohja

Test documentation

Date

Ticket code

Test environment

Ticket code and ticket summary

Tested cases:

	OK
	OK
	OK
	OK

Tested browsers and devices:

Chrome	OK
IE11	OK
iOS Safari	OK
Android	FAIL

Issues:

	Fixed
	Fixed
	NOT OK

Notes:

Screenshots: